

Warszawa, 8 maja 2024 r.

Grupa Posłów
na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
podpisanych pod niniejszym wnioskiem

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Wstępny wniosek
o pociągnięcie pana Macieja Świrskiego
do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu

Działając na podstawie art. 198 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (dalej jako: Konstytucja RP)¹ oraz art. 6 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 1 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (dalej jako: ustawa o Trybunale Stanu),² my, niżej podpisani posłowie na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, wnosimy o pociągnięcie pana Macieja Świrskiego, urodzonego 29 lipca 1962 r. w Warszawie, obywatelstwa polskiego, wybranego w skład Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (dalej jako: KRRiT) 15 września 2022 r. i od 10 października 2022 r. zajmującego stanowisko jej Przewodniczącego, do odpowiedzialności konstytucyjnej przed Trybunałem Stanu.

Zarzucaamy Przewodniczącemu KRRiT Maciejowi Świrskiemu, że w zakresie swojego urzędowania dopuścił się naruszenia Konstytucji RP i ustaw w ten sposób, że:

- 1) 10 stycznia 2024 r. uczestniczył w podjęciu Uchwały KRRiT nr 8/2024 dokonującej bezpodstawnego przesunięcia terminu przekazania środków z opłat abonamentowych dla jednostek publicznej radiofonii i telewizji, co stanowiło naruszenie art. 6 ust. 2 i art. 8 ust. 1-3 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych³ (dalej jako: UOA), art.

---

1 Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

2 T.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 762.

3 T.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1689.

9 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji⁴ (dalej: URT), art. 10 i art. 12 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (dalej: PP)⁵ oraz art. 2 i 7 Konstytucji RP;

2) 7 lutego 2024 r. uczestniczył w podjęciu Uchwały KRRiT nr 4/2024 upoważniającej jej Przewodniczącą do stworzenia nowego harmonogramu wypłat środków z wpływów z opłat abonamentowych i przewidującej, że do czasu prawomocnego stwierdzenia przez sąd rozwiązania każdej spółki będącej jednostką publicznej radiofonii i telewizji, rozpoczęcia procesu jej likwidacji oraz związanego z tym sposobu reprezentacji spółki wypłata środków ma być kierowana do depozytu sądowego, co stanowiło naruszenie art. 9 ust. 1 w zw. z art. 21 ust. 1, art. 31 ust. 4 i art. 31b URT, art. 1 i art. 8 ust. 1-3 UOA, art. 10 i art. 12 PP oraz art. 2 i 7 Konstytucji RP.

3) w okresie luty - kwiecień 2024 r. w wykonaniu Uchwały KRRiT nr 40/2024 nie przekazywał środków z opłat abonamentowych do uprawnionych do nich jednostek publicznej radiofonii i telewizji, co stanowiło naruszenie art. 8 ust. 3 UOA, art. 31 ust. 1 pkt 1 URT oraz art. 7 Konstytucji RP;

4) w okresie styczeń - kwiecień 2024 r. kierował do jednostek publicznej radiofonii i telewizji żądania przekazania informacji poza granicami jego kompetencji kontrolnych, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 2 i art. 31b w związku z art. 22 URT oraz art. 7 Konstytucji RP;

5) 25 marca 2024 r. nałożył karę na likwidatora spółki Telewizja Polska S.A. za nieudzielenie informacji na żądanie sformułowane poza granicami jego kompetencji kontrolnych, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 2 w związku z art. 22 URT oraz art. 7 Konstytucji RP;

6) w okresie październik 2022 r. - kwiecień 2024 r. jako organ właściwy do prowadzenia postępowania koncesyjnego odpowiadał za nieuzasadnioną przewlekłość postępowań w sprawie przedłużenia koncesji dla niezależnych mediów: programów spółki TVN S.A.: „TVN”, „TVN INTERNATIONAL”, „TVN TURBO” i „TVN STYLE” oraz programu spółki Inforadio Sp. z o.o. „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne”, co stanowiło

---

4 T.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 z późn. zm.

5 T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 236.

naruszenie art. 8 i art. 12 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (dalej jako: KPA), a także art. 2 Konstytucji RP;⁶

7) w okresie październik 2022 r. - kwiecień 2024 r. w sposób arbitralny wykorzystywał swoje kompetencje penalne określone w art. 18 URT, nakładając kary na niezależne media: nadawców programów „TVN” i „TVN24” (TVN S.A.), „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” (Inforadio sp. z o.o.) oraz „Radio ZET” (Eurozet Radio Sp. z o.o.), co stanowiło naruszenie art. 18 URT oraz art. 2, art. 9, art. 54 ust. 1 i art. 213 ust. 1 Konstytucji RP;

8) w okresie kwiecień - maj 2024 r. zlecił dokonanie egzekucji kar administracyjnych nałożonych na niezależne media: nadawców programów „TVN” i „TVN24” (TVN S.A.), „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” (Inforadio sp. z o.o.) oraz „Radio ZET” (Eurozet Radio Sp. z o.o.) bez oczekiwania na uprawomocnienie się decyzji w tym zakresie, co stanowiło naruszenie art. 130 § 1 i 2 KPA oraz art. 7 Konstytucji RP;

9) w okresie październik 2022 r. - kwiecień 2024 r. prowadząc postępowania w sprawie udzielenia koncesji i wykonując swoje kompetencje penalne określone w art. 18 URT w jednoznaczny sposób dyskryminował niezależne media, okazując daleko idącą przychylność wobec mediów powiązanych z obozem Zjednoczonej Prawicy lub przychylnych wobec niego, co stanowiło naruszenie art. 8 KPA oraz art. 2, art. 9, art. 32, art. 54 ust. 1 i art. 213 ust. 1 Konstytucji RP.

10) w okresie styczeń 2023 r. – pierwszy kwartał 2024 r. nie przeprowadził badania statystycznego odbioru sygnału stacji telewizyjnych w Polsce na podstawie ścieżki zwrotnej, co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 3 w związku z art. 18 i art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (dalej: ustawa o statystyce publicznej)⁷ oraz art. 7 Konstytucji RP;

11) w okresie styczeń 2023 r. – pierwszy kwartał 2024 r. środki publiczne z budżetu KRRiT przeznaczone na realizację badania statystycznego odbioru sygnału stacji telewizyjnych w Polsce na podstawie ścieżki zwrotnej wykorzystał w celu pozyskania wyników badań przeprowadzanych przez podmioty prywatne, co stanowiło naruszenie art. 44 ustawy z dnia

---

6 T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

7 T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 773.

27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej: ustawa o finansach publicznych)⁸ i art. 7 Konstytucji RP.

W dalszym postępowaniu przed organami Sejmu, stosownie do art. 6 ust. 5 ustawy o Trybunale Stanu, upoważnionym do występowania w naszym imieniu będzie poseł Piotr Adamowicz.

UZASADNIENIE

Wyjaśnienie zakresu podmiotowego wniosku

Niniejszy wniosek ogranicza się do postawienia zarzutów wyłącznie Maciejowi Świrskiemu jako Przewodniczącemu KRRiT, mimo że część zarzucanych mu czynów została popełniona wspólnie i w porozumieniu z pozostałymi członkami KRRiT. Jakkolwiek charakter KRRiT jako organu kolegialnego pozwala odnieść część sformułowanych w niniejszym wniosku zarzutów do ogółu jej członków, zasadne wydaje się skupienie na roli Macieja Świrskiego z dwóch względów.

Po pierwsze, jak wskazuje się w doktrynie, wszczęcie postępowania przed Trybunałem Stanu oparte jest na zasadzie oportunistycznym, co oznacza, że w pewnych sytuacjach uzasadnione jest pociągnięcie do odpowiedzialności tylko niektórych osób, nawet wówczas gdy pewne stawiane zarzuty dotyczą postępowania szerszego kręgu osób. Przykładowo prof. Paweł Wiliński podkreśla, że na gruncie ustawy o Trybunale Stanu dopuszczalne jest prowadzenie postępowania wyjaśniającego w Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej wobec jednego z członków KRRiT, gdy zarzuty dotyczą podjęcia przez KRRiT uchwały mającej naruszać ustawę i Konstytucję RP.⁹ Wszczęcie postępowania wobec określonego członka organu kolegialnego będzie uzasadnione zwłaszcza w tych przypadkach, gdy dana osoba wyróżnia się ze względu na odgrywaną rolę (będzie to dotyczyło przede wszystkim „inicjatorów, projektodawców, prowadzących głosowanie w określony sposób, osób szczególnie aktywnych w dyskusji nad uchwałą”). Niewątpliwie stanowisko Przewodniczącego KRRiT jako

---

⁸ T.j. Dz. U. 2023 poz. 1270 z późn. zm.

⁹ P. Wiliński, *Opinia prawna z 5 maja 2006 r. (niepublikowana)*. Zob. M. Królikowski, W. Odrowąż-Sypniewski (red.), *Postępowanie przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej. Zagadnienia systemowe*, Biuro Analiz Sejmowych, Warszawa 2007.

kierującego pracami KRRiT i reprezentującego ją na zewnątrz (art. 10 URT)¹⁰ sytuuje Macieja Świrskiego w takiej szczególnej roli i uzasadnia stawianie mu zarzutów również dotyczących jego uczestnictwa w działaniach podejmowanych kolegialnie przez KRRiT.¹¹ Po drugie, pewne zarzuty podnoszone we wstępnym wniosku dotyczą niewywiązywania się przez Macieja Świrskiego z obowiązków, które ustawa nakłada bezpośrednio na Przewodniczącego.¹² Przed wszystkim odnoszą się one do sposobu wykonywania przez Macieja Świrskiego jego kompetencji jako organu prowadzącego postępowania koncesyjne oraz kompetencji kontrolnych oraz penalnych.

Wyjaśnienie zakresu przedmiotowego wniosku

Przedmiotem niniejszego wniosku są wyłącznie delikty konstytucyjne, czyli czyny popełnione przez Macieja Świrskiego w zakresie urzędowania lub w związku z zajmowanym stanowiskiem członka KRRiT, polegające na naruszeniu Konstytucji RP lub ustaw. Czyny te mogą, lecz nie muszą wypełniać znamion przestępstw w rozumieniu Kodeksu karnego. Prawo nie przewiduje bowiem możliwości pociągnięcia członka KRRiT do odpowiedzialności karnej przed Trybunałem Stanu (art. 1 ustawy o Trybunale Stanu). Odpowiedzialność karną przed Trybunałem Stanu mogą ponosić wyłącznie Prezydent RP oraz członkowie Rady Ministrów (art. 2 ustawy o Trybunale Stanu).

Zarzucane czyny można podzielić na trzy kategorie: (1) zarzuty dotyczące postępowania wobec jednostek publicznej radiofonii i telewizji, (2) zarzuty dotyczące postępowania wobec prywatnych dostawców medialnych, oraz (3) zarzuty związane z brakiem realizacji wymaganych badań statystycznych. Dalsza część uzasadnienia ten podział odzwierciedla.

Ad 1 Zarzuty dotyczące postępowania wobec jednostek publicznej radiofonii i telewizji

---

10 Rozwinięcie tego przepisu można znaleźć w Regulaminie Prac Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (uchwała KRRiT nr 180/2019 z dnia 18 lipca 2019 r.), który stanowi, że Przewodniczący zwołuje posiedzenia Rady (§ 2 ust. 3), proponuje porządek obrad oraz przygotowuje materiały konieczne do odbycia posiedzenia (§ 4 ust. 1) i prowadzi posiedzenia KRRiT (§ 5).

11 Zob. zarzuty pkt 1 i 2.

12 Jak wskazuje W. Dziomdziora, „Przewodniczący Krajowej Rady poza zadaniami wynikającymi z funkcji przewodniczenia organowi kolegialnemu (...) posiada wiele kompetencji własnych, odrębnych od kompetencji Krajowej Rady, przyznanych mu zarówno przez ustawę o radiofonii i telewizji, jak i inne ustawy” (W. Dziomdziora w: S. Piątek (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, Warszawa 2014, Art. 10).

a) Przesunięcie terminu przekazywania środków z opłat abonamentowych

Przepisy UOA wskazują, że celem pobierania opłat abonamentowych jest umożliwienie realizacji misji publicznej (art. 1). Misja publiczna została natomiast zdefiniowana na gruncie URT. W art. 21 ust. 1 wskazuje się, że publiczna radiofonia i telewizja realizuje misję publiczną, oferując, na zasadach określonych w ustawie, całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu. Następnie ustawodawca formułuje otwarty katalog zadań publicznej radiofonii i telewizji wynikających z realizacji misji, do których należy m.in. tworzenie i rozpowszechnianie programów ogólnokrajowych, programów regionalnych, programów dla odbiorców za granicą w języku polskim i innych językach oraz innych programów realizujących demokratyczne, społeczne i kulturalne potrzeby społeczności lokalnych, upowszechnianie wiedzy o języku polskim, czy też upowszechnianie edukacji medialnej (ust. 2). To właśnie opłaty abonamentowe jako danina publiczna, zapewnić mają „zarówno organowi władzy publicznej – Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, jak i mediom publicznym stabilność i przewidywalność wydatków na realizację misji publicznej”.¹³

Przepisy UOA wskazują, że opłaty te są pobierane na wyodrębniony rachunek KRRiT przez wyznaczonego operatora, po potrąceniu umownego wynagrodzenia za usługi tego operatora (art. 6 ust. 2) i ustanawiają zarazem mechanizm przekazywania wpływów z tych opłat. Zgodnie z art. 8 ust. 2, obowiązkiem KRRiT jest coroczne ustalenie sposobu podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym ustalenie minimalnego udziału terenowych oddziałów spółki Telewizja Polska S.A. Sposób podziału wpływów określany jest na bazie analizy planów programowo-finansowych przedstawionych przez poszczególne jednostki publicznej radiofonii i telewizji (zob. art. 21c ust. 1 URT) oraz sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy z realizacji misji publicznej (zob. art. 31b ust. 1 URT), a także analizy określonych w nich kosztów. Sposób podziału wpływów na dany rok kalendarzowy ustalany jest nie później niż do dnia 30 września roku go poprzedzającego. Ustawa nie przyznaje zarazem KRRiT żadnej kompetencji do zmiany sposobu podziału wpływów raz ustalonego ani dokonywania zmian w harmonogramie wypłat. Jej dystrybucyjna rola wyczerpuje się w momencie podjęcia uchwały ustalającej sposób

---

¹³ Wyrok TK z dnia 16 marca 2010 r., sygn. K 24/08.

podziału wpływów. Następnie środki przekazywane są poszczególnym jednostkom radiofonii i telewizji przez Przewodniczącego KRRiT (art. 8 ust. 3).

KRRiT ustaliła sposób podziału wpływów z abonamentu między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w roku 2024 na mocy Uchwały nr 194/2023 z dnia 13 września 2023 r. Na jej podstawie ustaliła Harmonogram wypłat z dnia 18 października 2023 r. Termin pierwszej przewidzianej na 11 stycznia 2024 r., podobnie jak termin drugiej wypłaty środków (zaplanowanej na 22 stycznia) został jednak przesunięty na dzień 12 lutego 2024 r. na podstawie **Uchwały nr 8/2024 z dnia 10 stycznia 2024 r.** W tej samej Uchwale KRRiT postanawia „przygotować mechanizm wypłaty środków z wpływów abonamentowych jednostkom publicznej radiofonii i telewizji postawionym w stan likwidacji, potwierdzonej prawomocnym orzeczeniem sądu rejestrowego, z wyłącznym przeznaczeniem tych środków na realizację zadań misji publicznej wykonywanych w ramach procesu likwidacji”. W Uchwale nie powołano się na żadną obiektywną przeszkodę, która miałaby uniemożliwiać realizację Harmonogramu.

Podejmując Uchwałę nr 8/2024, KRRiT nie działała na podstawie i w granicach prawa. Przepisy wskazane jako podstawa Uchwały, tj. art. 9 URT oraz art. 8 ust. 1-3 UOA zostały niewłaściwie zastosowane. Przytaczany jako jedna z podstaw art. 9 ust. 1 URT stanowi ogólną normą kompetencyjną i nie może uzasadniać przyjmowania dowolnych uchwał. Natomiast w przedmiocie regulacji art. 8 ust. 1-3 UOA, należy wyraźnie podkreślić, że przepis ten nie upoważnia KRRiT do dyskrecjonalnego przesuwania terminów realizacji harmonogramu przekazywania wpływów z opłat abonamentowych. Co więcej, nie pozostawia on żadnej swobody w zakresie uzależniania wypłat od spełnienia jakichkolwiek warunków – tymczasem przedmiotowa Uchwała uzależnia dokonanie wypłaty od potwierdzenia stanu likwidacji jednostek publicznej radiofonii i telewizji prawomocnym orzeczeniem sądu rejestrowego. Należy również zauważyć, że Uchwała formułuje ocenę legalności działań Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie rozwiązania spółek mediów politycznych, postawienia ich w stan likwidacji, odwołania ich organów oraz powołania likwidatorów, stwierdzając, że decyzje w tym przedmiocie zostały podjęte z rażącym naruszeniem prawa. Formułowanie takiej oceny co do zgodności działań z prawem innego organu w oczywisty sposób mieści się poza kompetencjami KRRiT. Skutek nieprzeznaczenia wpływów z opłat abonamentowych na cel ściśle określony w ustawie należy uznać zarazem za naruszenie przytoczonego powyżej art. 6 ust. 2 UOA.

Co więcej, powołanie się w uchwale na „sytuację niepewności prawnej” jako uzasadnienie jej podjęcia prowadzi do konkluzji, że doszło do naruszenia poszczególnych przepisów PP, mianowicie art. 10 i art. 12. Przepis art. 10 ustanawia domniemanie uczciwości przedsiębiorcy, wskazując m.in., że jeżeli przedmiotem postępowania przed organem jest nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie uprawnienia, a w tym zakresie pozostają niedające się usunąć wątpliwości co do stanu faktycznego, organ rozstrzyga je na korzyść przedsiębiorcy (ust. 2). W tym wypadku jednostki publicznej radiofonii i telewizji poniosły negatywne konsekwencje ze względu na przypuszczenie członków KRRiT, że mogą one działać niezgodnie z prawem, mimo braku skutecznego wzruszenia ustawowego domniemania. Z kolei zgodnie z art. 12, organ prowadzi postępowanie w sposób budzący zaufanie przedsiębiorców do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Pozbawienie jednostki publicznej radiofonii i telewizji źródeł finansowania przeznaczonych na realizację misji publicznej trudno uznać za działanie o charakterze proporcjonalnym. Zasada budowania zaufania jednostki do państwa, zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego (dalej: TK),¹⁴ należy zarazem do zbioru zasad składających się na pojęcie państwa prawnego z art. 2 Konstytucji RP, co uzasadnia twierdzenie, że tym samym nastąpiło również naruszenie konstytucyjnej zasady o fundamentalnym znaczeniu.

Trzeba również przytoczyć, że zgodnie z art. 22 URT, organy państwowe mogą podejmować decyzje w sprawach działalności jednostek publicznej radiofonii i telewizji tylko w przypadkach przewidzianych ustawami. Podjęcie Uchwały nr 8/2024 stanowiło zarazem naruszenie zarówno art. 22 URT, jak i art. 7 Konstytucji wyrażającego zasadę legalizmu działania organów władzy publicznej – zgodnie z rozumieniem tego przepisu w literaturze i orzecznictwie, wynika z niego zakaz domniemywania kompetencji oraz zakaz arbitralnego ich wykonywania.¹⁵

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

1. *Uchwały KRRiT nr 194/2023 z dnia 13 września 2023 r. na okoliczność ustalenia sposobu podziału wpływów z opłat abonamentowych na 2024 r.;*
2. *Harmonogramu wypłat z dnia 18 października 2023 r. na okoliczność przyjęcia harmonogramu przekazywania wpływów z opłat abonamentowych na 2024 r.;*

---

¹⁴ Zob. wyrok TK z 10 stycznia 2012 r., sygn. P 19/00.

¹⁵ I. Tuleja [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2016, Art. 7.; zob. wyrok TK z 14 czerwca 2006 r., sygn. K 53/05.

3. *Uchwały KRRiT nr 8/2024 z dnia 10 stycznia 2024 r. na okoliczność modyfikacji harmonogramu przekazywania wpływów z opłat abonamentowych na 2024 r.;*
4. *Zmodyfikowanego harmonogramu terminów przekazywania w 2024 r. wpływów z opłat abonamentowych dla spółki Telewizja Polska S.A. (pismo Macieja Świrskiego z dnia 8 lutego 2024 r. (DMP.91.7.2024)) na okoliczność modyfikacji harmonogramu przekazywania wpływów z opłat abonamentowych dla spółki Telewizja Polska S.A. na 2024 r.;*
5. *Zmodyfikowanego harmonogramu terminów przekazywania w 2024 r. wpływów z opłat abonamentowych dla spółki Polskie Radio S.A. (pismo Macieja Świrskiego z dnia 8 lutego 2024 r., (DMP.91.8.2024)) na okoliczność modyfikacji harmonogramu przekazywania wpływów z opłat abonamentowych dla spółki Polskie Radio S.A. na 2024 r.;*
6. *Przesłuchania członków KRRiT uczestniczących w posiedzeniach KRRiT 13 września 2023 r. oraz 10 stycznia 2024 r. na okoliczność ustalenia sposobu podziału wpływów z opłat abonamentowych i jego późniejszej modyfikacji;*
7. *Przesłuchania Daniela Gorgosza, likwidatora spółki Telewizja Polska S.A., oraz Pawła Majchra, likwidatora spółki Polskie Radio S.A., na okoliczność modyfikacji harmonogramu przekazywania wpływów z opłat abonamentowych na 2024 r. dla jednostek publicznej radiofonii i telewizji.*

b) Nieprzekazywanie środków z opłat abonamentowych

7 lutego 2024 r. KRRiT przyjęła kolejną uchwałę – **Uchwałę nr 40/2024**. Upoważnia ona Przewodniczącego KRRiT do niezwłocznego stworzenia nowego harmonogramu wypłat środków z wpływów z opłat abonamentowych (§1). Przewiduje także, że do czasu prawomocnego stwierdzenia przez sąd rozwiązania każdej spółki będącej jednostką publicznej radiofonii i telewizji, rozpoczęcia procesu jej likwidacji oraz związanego z tym sposobu reprezentacji spółki, wypłata środków ma być kierowana do depozytu sądowego celem podjęcia ich w imieniu spółki przez uprawnione do reprezentowania spółki osoby (§ 2 ust. 7). Rozwiązanie takie nie jest natomiast przewidziane w odniesieniu do tych spółek, co do których nastąpiło już prawomocne stwierdzenie przez sąd ich rozwiązania, rozpoczęcia procesu likwidacji i związanego z tym sposobem reprezentacji (§ 3). W przypadku obydwu rodzajów spółek, Uchwała postanawia o ustaleniu wypłaty środków z wpływów opłat abonamentowych w proporcji przyjętej Uchwałą KRRiT nr 194/2023 na podstawie nowego harmonogramu

ustalonego przez Przewodniczącego (§ 2 ust. 1 i § 3 ust. 1). Zarazem KRRiT stwierdza niemożność pogodzenia ustawowych zadań w zakresie realizacji misji publicznej z ustawowymi zadaniami likwidatorów spółki i zobowiązuje się jednostki publicznej radiofonii i telewizji do wykorzystywania środków z opłat abonamentowych wyłącznie na realizację misji publicznej (§ 2 ust. 2-3 i § 3 ust. 2-3). KRRiT przyznaje sobie dodatkowe kompetencje do ustanowienia nadzoru nad realizacją wydatkowania przez osoby faktycznie zarządzające jednostkami publicznej radiofonii i telewizji przekazanych środków i równocześnie nakłada na te jednostki nowe obowiązki sprawozdawcze w tym zakresie, uzależniając od ich spełnienia wypłatę środków (§ 2 ust. 4-6 i §3 ust. 4-6). Uchwała powiela dokonywaną poza zakresem kompetencji KRRiT ocenę legalności działań Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (określając jego decyzje o postawieniu spółek w stan likwidacji jako podjęte „z rażącym naruszeniem prawa”).

Do Uchwały nr 40/2024 można odnieść podobne zarzuty jak w przypadku uchwały nr 8/2024. Podjęta została ona z naruszeniem art. 9 ust. 1 w zw. z art. 21 ust. 1 (realizacja misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji) i art. 31 ust. 4 URT (przeznaczenie przychodów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej) oraz art. 1 i art. 8 ust. 1-3 UOA, które – wskazane jako podstawa podjęcia uchwały – zostały niewłaściwie zastosowane. Ponadto narusza ona art. 31b URT poprzez bezprawne przyznanie Przewodniczącemu KRRiT kompetencji do nakładania dodatkowych obowiązków na spółki mediów publicznych w postaci składania wskazanych w uchwale oświadczeń.¹⁶ Należy podkreślić, że takie działanie podjęte bez podstawy prawnej jest równoznaczne z naruszeniem art. 7 Konstytucji RP. Podobnie można wysunąć zarzuty naruszenia art. 10 i art. 12 PP w zakresie, w jakim formułują one zasady domniemania uczciwości przedsiębiorcy oraz budowania zaufania do państwa, a związku z tym zarzut naruszenia art. 2 Konstytucji RP.

Podczas gdy uchwała dotycząca sposobu podziału środków podejmowana jest przez KRRiT kolegialnie, przekazanie wpływów zgodnie z ustalonym harmonogramem jest ustawowym obowiązkiem jej Przewodniczącego. Jak wskazano powyżej, na mocy art. 8 ust. 3 UOA, Przewodniczący KRRiT przekazuje zaliczkowo jednostkom publicznej radiofonii i telewizji środki na realizację misji na podstawie sposobu podziału wpływów ustalonego przez KRRiT. Tymczasem Maciej Świrski odmówił wywiązania się z ustawowego obowiązku, powołując się na działanie w wykonaniu uchwały KRRiT nr 40/2024.

---

¹⁶ O tym szerzej na s. 15-19.

Zaliczka dla spółki Telewizja Polska S.A. za miesiąc styczeń i luty 2024 r., określona na kwotę 80.580,00 złotych, została wskazana przez Przewodniczącego KRRiT jako przedmiot świadczenia podlegający złożeniu do depozytu we wniosku złożonym do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, II Wydział Cywilny dnia 12 lutego 2024 r. W uzasadnieniu wniosku Maciej Świrski wskazał na istnienie sporu co do tego, kto jest uprawniony do reprezentacji wierzyciela. Likwidator spółki TVP był informowany o przekazywaniu kolejnych należnych spółce środków do depozytu sądowego pismami Przewodniczącego KRRiT z dnia 13 lutego 2024 r., 15 marca 2024 r. i 16 kwietnia 2024 r. Likwidator spółki Telewizja Polska S.A. występował z pisemnymi wezwaniami do zapłaty kolejno 24 stycznia 2024 r. (kwota w wysokości 38 760 000 zł), 5 lutego (kwota w wysokości 38 760 000 zł), i 9 kwietnia 2024 r. (kwota w wysokości 141 780 000 zł wraz z odsetkami), jednak Przewodniczący KRRiT nie zmienił swojego stanowiska w sprawie.

W postanowieniu z dnia 8 kwietnia 2024 r. (sygn. II Ns 122/24) Starszy Referendarz Sądowy oddalił wniosek Macieja Świrskiego, podnosząc, że niewłaściwie określił on warunek, pod którym ma nastąpić wypłata środków z depozytu. W ocenie orzekającego został on mianowicie sformułowany w sposób przerzucający na sąd w postępowaniu o wydanie depozytu ciężar oceny ważności umocowania osoby uprawnionej do reprezentowania podmiotu, który wystąpi z wnioskiem o wypłatę świadczenia. Mimo orzeczenia przekazanie środków wciąż nie nastąpiło.

Identyczne działania Przewodniczący KRRiT podjął również wobec pozostałych spółek mediów publicznych. Tak np. do likwidatora Polskiego Radia S.A. zawiadomienia o przekazaniu należnych środków do depozytu sądowego Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa były kierowane kolejno 13 lutego, 20 marca i 16 kwietnia 2024 r. Likwidator Polskiego Radia S.A. wystąpił bezskutecznie z ostatecznym przedsądowym wezwaniem do zapłaty należnych środków (kwota 72 765 000,00 zł) w dniu 12 kwietnia 2024 r. Należy zarazem dodać, że właściwe sądy wypowiadały się również w innych przypadkach przekazania do depozytu środków należnych poszczególnym spółkom mediów publicznych, formułując podobne oceny jak Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w sprawie o sygn. Ns 122/24.¹⁷ Przewodniczący KRRiT wciąż jednak nie przekazuje środków bezpośrednio do spółek mediów publicznych.

---

¹⁷ Np. w sprawie Radia Gdańsk, referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku 19 marca 2024 r. oddalił wniosek o ustanowienie depozytu środków abonamentowych, a następnie sąd ten oddalił skargę Przewodniczącego KRRiT w orzeczeniu z 2 maja 2024 r.

Należy podkreślić, że **działanie polegające na odmowie przekazania pobranych środków z opłat abonamentowych jednostkom publicznej radiofonii i telewizji przez Przewodniczącego KRRiT stanowi rażące naruszenie ustawowego obowiązku.** W przypadku obowiązku nałożonego na Przewodniczącego na gruncie art. 8 ust. 3 ustawodawca posłużył się terminem „przekazuje” zamiast „może przekazać”, co jednoznacznie wskazuje na brak dyskrecjonalności w tym zakresie. Nie jest możliwe uzależnienie przez Przewodniczącego przekazania środków od spełnienia jakichkolwiek warunków, a ponadto przyjęcie, że wykonanie tego obowiązku może nastąpić w sposób inny niż bezpośrednio przekazanie środków było nieuprawnione. Dodatkowo swoim działaniem Przewodniczący KRRiT naruszył poprzez pominięcie art. 31 ust. 1 pkt 1 URT, wskazujący, że przychodami spółek telewizji i radiofonii publicznej są przychody pochodzące z opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w rozumieniu przepisów UOA. Ponownie należy stwierdzić, że wobec działania bez podstawy prawnej przez Przewodniczącego KRRiT zasadne jest wysunięcie zarzutu naruszenia art. 7 Konstytucji RP.

Co więcej, **istnieje ścisła korelacja pomiędzy realizacją misji mediów publicznych a konstytucyjnym obowiązkiem KRRiT określonym jako stanie na straży interesu publicznego w radiofonii i telewizji.** W wyroku z 9 września 2004 r. r. (sygn. K 2/03) TK podkreślił, że misja publiczna mieści się w „interesie publicznym w radiofonii i telewizji”. Zaznaczył zarazem, że „wykonywanie zadań, które na ową misję się składają, wymaga zapewnienia odpowiednich nakładów publicznych”.¹⁸ W orzeczeniu wyraźnie sformułowano tezę, że „istnienie publicznej radiofonii i telewizji wymaga stworzenia tym instytucjom dostępu do środków publicznych, bez których nie będzie możliwa realizacja ich misji publicznej”. Podobnie w wyroku TK z 4 listopada 2009 r. (sygn. Kp 1/08) podkreśla się związek pomiędzy realizacją misji a finansowaniem mediów publicznych: „bez zapewnienia publicznym radiofonii i telewizji wpływów z opłat na odpowiednim poziomie, nie będą one w stanie prawidłowo wypełniać swych ustawowych zadań”. Znaczenie misji publicznej i konieczność przekazywania na nią odpowiednich nakładów znajduje również potwierdzenie w wiążących Polskę aktach prawa międzynarodowego i innych aktach wydanych przez organizacje międzynarodowe, których Polska jest członkiem. Sama definicja misji publicznej została

---

18 TK podkreślił: „Dla Państwa Polskiego realizacja owej misji to obowiązek publiczny, a zarazem społeczny i historyczny w stosunku do wszystkich tych, którzy z dorobku polskiej kultury, nauki i sztuki pragną korzystać”.

sformułowana w sposób mający na celu dostosowanie prawa polskiego do regulacji unijnych.¹⁹ Wśród innych relewantnych aktów wymienić warto chociażby Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej,²⁰ jak również zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy, w szczególności zalecenie z 11 września 1996 r. nr R(96)10.²¹ Jakkolwiek obowiązki zapewnienia finansowania mediów publicznych adresowane są do szerszego grona organów państwowych, a rola Przewodniczącego KRRiT ma w tym obszarze charakter zaledwie techniczny polegający na przekazaniu środków, jego niewywiązanie się z niej prowadzi do zniweczenia mechanizmu finansowania wdrożonego przez władze państwowe.

Działanie Przewodniczącego KRRiT polegające na nieprzekazywaniu opłat wbrew ustawowemu obowiązkowi bezpośrednio godzi więc w interes publiczny w radiofonii i telewizji, na straży którego powinna stać KRRiT zgodnie z postanowieniami Konstytucji RP. Warto podkreślić, że w tej sytuacji jednostki publicznej radiofonii i telewizji zmuszone są do poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania, zwłaszcza z reklam i sponsoringu, co może stanowić bodziec do budowania oferty programowej w przeważającej mierze o charakterze komercyjnym anizeli zorientowanej na realizację misji publicznej.²² Co więcej, wstrzymywanie przekazania środków z opłat abonamentowych w nieproporcjonalny sposób dotyka lokalne spółki mediów publicznych, których możliwości pozyskiwania zysków z reklam i sponsoringu

---

19 Zob. K. Wojciechowski, [w:] S. Piątek (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, Warszawa 2014, Art. 21. Protokół w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich dołączony do unijnego Traktatu Amsterdamskiego podkreśla, że „system publicznego nadawania w Państwach Członkowskich jest bezpośrednio związany z potrzebami demokratycznymi, społecznymi i kulturowymi każdego społeczeństwa oraz z koniecznością zachowania pluralizmu w mediach” i wskazuje na kompetencje Państw Członkowskich w zakresie zapewnienia finansowania publicznego nadawania w zakresie, w jakim to finansowanie przyznaje się w celu wypełniania misji służby publicznej oraz w zakresie, w jakim nie wpływa ono na warunki handlowe i konkurencję we Wspólnocie.

20 Zob. *Definicja misji publicznej* pkt 43-49 oraz *Wybór finansowania publicznej radiofonii i telewizji* pkt 56-59.

21 Zob. *Załącznik do zalecenia – Wytyczne w sprawie niezależności nadawców publicznych część V Finansowanie nadawców publicznych*: „Zasady finansowania nadawców publicznych powinny być oparte na zobowiązaniu państw członkowskich do utrzymywania, a w razie potrzeby do stworzenia odpowiednich, bezpiecznych i przejrzystych podstaw finansowania gwarantujących nadawcom publicznym środki niezbędne do realizacji ich misji”. Co więcej, mechanizm finansowania powinien zapewniać stabilność: „płatność dotacji lub opłaty abonamentowej powinna być dokonywana w sposób zapewniający ciągłość działalności nadawcy publicznego i umożliwiający mu tworzenie długoterminowych planów” (tłumaczenie robocze: dostęp <<https://www.gov.pl/attachment/c1b59ca6-ee1a-40d3-b2ab-52f8eaa1c529>>, 1 maja 2024 r.). Zob. też m.in. zalecenie z dnia 27 września 2006 r. (*Declaration of the Committee of Ministers on the guarantee of the independence of public service broadcasting in the member states*) i zalecenie z dnia 15 lutego 2012 r. (*Declaration of the Committee of Ministers on Public Service Media Governance*). Jakkolwiek same zalecenia nie mają charakteru wiążącego, odgrywają one istotną rolę w procesie wykładni zobowiązań państwa na gruncie Europejskiej o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

22 Zob. rozważania TK w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 listopada 2009 r. (sygn. Kp 1/08), s. 23-24.

są znacznie ograniczone. Uzasadniona jest teza, że realizacja misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji jest w tej sytuacji zagrożona.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

1. *Uchwały KRRiT nr 40/2024 z dnia 7 lutego 2024 r. na okoliczność upoważnienia Przewodniczącego KRRiT do ustalenia nowego harmonogramu przekazywania środków z wpływów z opłat abonamentowych, wprowadzenia zmian w sposobie ich przekazywania oraz wprowadzenia dodatkowych wymogów sprawozdawczych;*
2. *Pism Macieja Świrskiego do Telewizji Polskiej S.A. z dnia 13 lutego 2024 r. (DMP.91.28.2024), 20 marca 2024 r. (DMP.91.51.2024) i 16 kwietnia 2024 r. (DMP.91.74.2024) w sprawie przekazania środków z opłat abonamentowych do depozytu sądowego na okoliczność nieprzekazania środków z wpływów z opłat abonamentowych do Telewizji Polskiej S.A. i złożenie ich w depozycie sądowym przez Przewodniczącego KRRiT;*
3. *Wezwania do przekazania należnych wpływów z opłat abonamentowych skierowane do Macieja Świrskiego przez Daniela Gorgosza z dnia 24 stycznia 2024 r., przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 5 lutego 2024 r. i ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty skierowanego dnia 9 kwietnia 2024 r. (TVP/BSK-LS/072-26/2024(131)) na okoliczność nieprzekazania środków z wpływów z opłat abonamentowych do Telewizji Polskiej S.A. i złożenie ich w depozycie sądowym przez Przewodniczącego KRRiT;*
4. *Pism Macieja Świrskiego do Polskiego Radia S.A. z dnia 13 lutego 2024 r. (DMP.91.29.2024), 20 marca (DMP.91.52.2024) i 16 kwietnia 2024 r. (DMP.91.75.2024 na okoliczność nieprzekazania środków z wpływów z opłat abonamentowych do Polskiego Radia S.A. i złożenie ich w depozycie sądowym przez Przewodniczącego KRRiT;*
5. *Ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty skierowanego przez Pawła Majchra do Macieja Świrskiego z dnia 12 kwietnia 2024 r. (LPM-826/2024) na okoliczność nieprzekazania środków z wpływów z opłat abonamentowych do Polskiego Radia S.A. i złożenie ich w depozycie sądowym przez Przewodniczącego KRRiT;*
6. *Materiałów medialnych: Agnieszka Kublik, „Sąd nie zgadza się na depozyt. Świrski chciał w nim zamrozić pieniądze dla mediów”, Gazeta Wyborcza 1 marca 2024 r.; „Sądowa porażka szefa KRRiT ws. wstrzymania wypłat z abonamentu RTV”, Rzeczpospolita, 5 maja 2024 r na okoliczność odrzucenia wniosków o złożenie środków*

z wpływów z opłat abonamentowych przez sądy właściwe ze względu na siedzibę poszczególnych jednostek publicznej radiofonii i telewizji;

7. *Przesłuchania Daniela Gorgosza, likwidatora spółki Telewizja Polska S.A., oraz Pawła Majchra, likwidatora spółki Polskie Radio S.A. na okoliczność nieprzekazania środków z wpływów z opłat abonamentowych do jednostek publicznej radiofonii i telewizji i złożenie ich w depozycie sądowym przez Przewodniczącego KRRiT.*

c) Żądanie przedstawienia informacji nieobjętych ustawowym obowiązkiem sprawozdawczym

Zgodnie z art. 10 ust. 2 URT, Przewodniczący KRRiT może żądać od dostawcy usługi medialnej lub dostawcy platformy udostępniania wideo lub podmiotu dokonującego zmian, modyfikacji lub innych naruszeń integralności usługi medialnej, o których mowa w art. 44b, przedstawienia materiałów, dokumentów oraz udzielenia wyjaśnień w zakresie niezbędnym dla kontroli zgodności działania tego dostawcy lub podmiotu z przepisami ustawy, warunkami koncesji, regulaminem świadczenia usługi lub wiążącymi go aktami samoregulacji. Na podstawie wskazanego przepisu Przewodniczący jest zatem organem kontrolnym wobec dostawców usługi medialnej. Zakres przedmiotowy sprawowanej kontroli został ściśle określony w ustawie: badana jest zgodność działania podmiotu kontrolowanego z: (i) ustawą o radiofonii i telewizji, (ii) z koncesją (o ile nadawca prowadzi działalność na podstawie koncesji), oraz (iii) z wiążącymi ten podmiot aktami samoregulacji.

Maciej Świrski wielokrotnie występował do jednostek publicznej radiofonii i telewizji z żądaniami przekazywania informacji, które w oczywisty sposób wykraczają poza zakres kontroli, do której Przewodniczący KRRiT jest uprawniony na gruncie art. 10 ust. 2 URT:

- 19 stycznia 2024 r. skierował do wszystkich spółek mediów publicznych²³ pisemne wezwanie do udzielenia danych wskazujących na kondycję finansową spółek (m.in. stan środków na rachunku bankowym podstawowym na dzień 31 grudnia 2023 r. i 31 stycznia 2024. (wyciąg bankowy), stan zobowiązań krótkoterminowych na dzień 31 stycznia 2024 r. i stan aktywów obrotowych na dzień 31 stycznia 2024 r.).

---

23 Tj. Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A., Radio Białystok S.A., Radio PiK S.A. w Bydgoszczy, Radio Gdańsk S.A., Radio Katowice S.A., Radio Kielce S.A., Radio Koszalin S.A., Radio Kraków S.A., Radio Kraków S.A., Radio Lublin S.A., Radio Łódź S.A., Radio Olsztyn S.A., Radio Opole S.A., Radio Poznań S.A., Radio Rzeszów S.A., Radio Szczecin S.A., Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie, Radio Wrocław S.A. oraz Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze.

- 22 stycznia 2024 r. wezwał spółki mediów publicznych o pilne przekazanie danych takich jak: łączna kwota wydatków na wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia pracowników realizujących ustawowe zadania misyjne, łączna kwota wydatków na wynagrodzenia z tytułu umów cywilno-prawnych ze zleceniobiorcami realizującymi ustawowe zadania misyjne, łącznie koszty zadań misyjnych rozumianych jako tworzenie oraz rozpowszechnianie programu i informacje finansowe przekazane Radzie Nadzorczej – osobno za listopad 2023 r. i grudzień 2023 r.
- 23 stycznia 2024 r. Maciej Świrski przekazał Uchwałę KRRiT nr 13/2024 z tego samego dnia, która postanawia o wezwaniu spółek publicznej radiofonii i telewizji do udzielenia KRRiT informacji o zakresie prowadzonej przez spółkę od 19 grudnia 2023 r. misji publicznej, formy jej prowadzenia oraz kosztów ponoszonych przez spółkę w celu realizacji misji publicznej.
- W piśmie z 8 lutego 2024 r. zwrócił się do spółki Telewizja Polska S.A. o przekazanie informacji, kto otrzymuje od 27 grudnia 2023 r. wynagrodzenie likwidatora, ile wynosi wynagrodzenie likwidatora, jaka jest podstawa wypłaty wynagrodzenia likwidatora, jaka jest wysokość wynagrodzenia za usługi prawne od 19 grudnia 2023 r., kto je wykonuje, a także jaka jest podstawa prawna tego działania.
- W innym piśmie z 8 lutego 2024 r. wezwał spółki mediów publicznych do dostarczenia wykazu osób zwolnionych od 19 grudnia 2023 r. z podaniem przyczyny ich zwolnienia, kwoty ewentualnych odpraw i daty złożenia oświadczenia dotyczącego każdego zwolnienia; dostarczenia wykazu osób zatrudnionych w spółkach od dnia 19 grudnia 2023 r. z podaniem daty i powodu ich zatrudnienia oraz kwoty wynagrodzenia każdej nowozatrudnionej osoby.
- W piśmie z 12 lutego 2024 r. wezwał spółki mediów publicznych do przekazania powodów wzrostu wydatków na wynagrodzenia w grudniu 2023 r. w porównaniu do listopada 2023 r.
- 22 lutego 2024 r. Maciej Świrski wezwał pisemnie wszystkie spółki mediów publicznych do przekazania szczegółowych informacji dotyczących zbycia i planów zbycia po 19 grudnia 2023 r. majątku spółek o wartości równej lub przekraczającej równowartość 30 tys. EURO.
- 5 kwietnia 2024 r. Przewodniczący KRRiT skierował do spółek mediów publicznych pismo z żądaniem przekazywania KRRiT w terminie do 15 dnia każdego miesiąca przed miesiącem, którego dotyczyć ma wypłata środków podchodzących z wpływów z opłat

abonamentowych oświadczeń sporządzonych zgodnie z wzorami określonymi przez Przewodniczącego KRRiT (obowiązek sprawozdawczy nałożony przez Uchwałę nr 40/2024, warunkujący wypłatę środków).

- W piśmie z dnia 18 kwietnia 2024 r. adresowanym do wszystkich spółek mediów publicznych Maciej Świrski zażądał od nich informacji, czy udzielone im zostało dofinansowanie przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z przeznaczeniem na realizację zadań misyjnych (jeśli tak, to kiedy i w jakiej wysokości, czy dofinansowanie zostało otrzymane na mocy umowy bądź na innej podstawie prawnej i czy zostało zgłoszone do UOKiK jako pomoc publiczna).

Na jednostce publicznej radiofonii i telewizji ciąży obowiązki sprawozdawcze dwojakiego rodzaju: z jednej strony, ogólne obowiązki sprawozdawcze w zakresie przedstawienia sprawozdania finansowego, które spoczywają na wszystkich dostawcach usługi medialnej (art. 37a URT), a z drugiej – obowiązki sprawozdawcze związane z realizacją misji publicznej (art. 31a – 31c URT). Co do pierwszej kategorii, zakresu informacji żądanych przez Przewodniczącego nie da się pogodzić z przedmiotowym ograniczeniem kontroli, do której przeprowadzania upoważnia go art. 10 ust. 2 ustawy. Jednostki publicznej radiofonii i telewizji nie są ustawowo zobowiązane do przedstawiania innych dokumentów i w innych terminach niż wynikające z art. 37a. Jeśli chodzi o obowiązki związane z realizacją misji publicznej, określenie sposobu sporządzenia sprawozdania ustawodawca delegował na KRRiT, która wydaje w tej sprawie rozporządzenie (art. 31a ust. 3). Nie budzi wątpliwości, że KRRiT nie może działać poza granicami delegacji ustawowej i określać dowolnie wzorów oświadczeń w tym zakresie, a następnie wymagać od jednostek publicznej radiofonii i telewizji ich przedstawiania. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 22 nie jest dopuszczalne podejmowanie decyzji w sprawach działalności jednostek publicznej radiofonii i telewizji w przypadkach innych niż przewidzianych ustawami. Wobec braku podstawy ustawowej dla formułowanych przez Przewodniczącego KRRiT żądań należy uznać, że ponownie doszło do działania z naruszeniem art. 7 Konstytucji RP.

Likwidator spółki Telewizja Polska S.A. kilkakrotnie odpowiadał pisemnie na żądania Macieja Świrskiego, wskazując na brak podstawy prawnej działań (pisma z dnia 13 lutego, 22 lutego, 7 marca, 15 kwietnia, 23 kwietnia 2024 r.).²⁴ Przewodniczący KRRiT wszczął wobec

---

²⁴ Podobne pisma kierował do Przewodniczącego KRRiT likwidator spółki Polskie Radio S.A., Paweł Majcher, podnosząc niemożność natychmiastowego przekazania wszystkich żądanych informacji i kwestionując podstawę prawną żądań (pisma z dnia 5 lutego, 12 lutego, 15 lutego, 19 lutego, 23 lutego, 15 kwietnia i 23 kwietnia 2024 r.).

niego postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 54 ust. 2 w zw. z rzekomym naruszeniem art. 10 ust. 2 URT (zawiadomienie z 27 lutego 2024 r.). Na mocy Decyzji Nr 6/DPz/2024 z dnia 25 marca 2024 r. Maciej Świrski nałożył na Daniela Grogosza karę pieniężną w wysokości 145 200,00 zł. Jako podstawa decyzji zostały wskazane postanowienia art. 54 ust. 1 i 2 w zw. z art. 10 ust. 2 URT. Nałożenie kary za niewykonanie nałożonego niezgodnie z prawem obowiązku w oczywisty sposób pogłębia stan bezprawności i jest działaniem naruszającym art. 10 ust 2 w zw. z art. 22 URT oraz art. 7 Konstytucji RP.

Wnosimy o przeprowadzenie dowodów z:

1. *Uchwały KRRiT nr 13/2024 z 23 stycznia 2024 r. na okoliczność wezwania spółek publicznej radiofonii i telewizji do udzielenia informacji wykraczających poza ich ustawowe obowiązki sprawozdawcze;*
2. *Pisma Macieja Świrskiego do Telewizji Polskiej S.A z 12 lutego 2024 r. (DMP.91.2.3.2024) na okoliczność wezwania Telewizji Polskiej S.A. do udzielenia informacji wykraczających poza jej ustawowe obowiązki sprawozdawcze;*
3. *Pism Macieja Świrskiego do spółek mediów publicznych: z 19 stycznia 2024 r. (DMP.91.2.2024), 22 stycznia 2024 r. (DMP.91.2.1.2024), 23 stycznia 2024 r. (DMP.071.10.2024), 8 lutego 2024 r. (DMP.071.13.2024), 8 lutego 2024 r. (DMP.071.14.2024), 12 lutego 2024 r. (DPM.91.6.26.2024), 14 lutego 2024 r. (DMP.91.47.2024), 22 lutego 2024 r. (DMP.316.4.2024), 5 kwietnia 2024 r. (DMP 91.71.2024), 12 kwietnia 2024 r. (DMP.316.5.2024), 18 kwietnia 2024 r. (DMP.316.6.2024) na okoliczność wezwania spółek publicznej radiofonii i telewizji do udzielenia informacji wykraczających poza ich ustawowe obowiązki sprawozdawcze;*
4. *Pism Daniela Grogosza do Macieja Świrskiego: z 13 lutego 2024 r., 22 lutego 2024 r. (TVP-BSK-LS/072-32/2024(340)), 7 marca 2024 r., 15 kwietnia 2024 r. (TVP/BSK-LS/072-40/2024), 23 kwietnia 2024 r. (TVP/BSK-LS/072-57/2024(148)) na okoliczność kwestionowania podstawy prawnej żądań przekazania informacji nieobjętych obowiązkami sprawozdawczym jednostki publicznej radiofonii i telewizji przez likwidatora spółki Telewizja Polska S.A.;*
5. *Pism Pawła Majchra do Macieja Świrskiego: z 5 lutego 2024 r. (LPM-301/2024), 12 lutego 2024 r. (LPM-352/2024 i LPM-353/2024), 15 lutego 2024 r. (LPM-371/2024), 19 lutego 2024 r. (LPM-391/2024), 23 lutego 2024 r. (LPM-468/2024), 15 kwietnia 2024 r. (LPM-827/2024) i 23 kwietnia 2024 r. (LPM-936/2024) na okoliczność kwestionowania podstawy prawnej żądań przekazania informacji nieobjętych*

obowiązek sprawozdawczym jednostki publicznej radiofonii i telewizji przez likwidatora spółki Polskie Radio S.A.

Ad 2 Zarzuty dotyczące postępowania wobec prywatnych dostawców usług medialnych

Działania Macieja Świrskiego jako członka i Przewodniczącego KRRiT wobec mediów publicznych po zmianie władzy w następstwie wyborów 15 października 2023 r. w jednoznaczny sposób wpisują się w jego dotychczasowy sposób postępowania wobec niezależnych mediów: nadawców programów „TVN” i „TVN24” (TVN S.A.), „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” (Inforadio sp. z o.o.) oraz „Radio ZET” (Eurozet Radio Sp. z o.o.), którzy emitowali materiały krytyczne wobec obozu Zjednoczonej Prawicy. Podejmowane czynności o charakterze represyjnym, nakierowane na wywołanie efektu mrożącego noszą wyraźne znamiona naruszenia Konstytucji RP oraz ustaw.

a) Opieszale prowadzenie postępowań rekoncesyjnych

Przepis art. 31 URT uzależnia możliwość rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych, z wyjątkiem programów publicznej radiofonii i telewizji, od uzyskania koncesji. Organem właściwym w sprawach wydawania koncesji jest Przewodniczący KRRiT (ust. 3). Decyzję w tym przedmiocie podejmuje na podstawie uchwały KRRiT i jest ona ostateczna (ust. 4). Ustawa reguluje proces rekoncesyjny polegający na tym, że nadawca posiadający koncesję może złożyć wniosek o jej udzielenie na kolejny okres, nie później niż 12 miesięcy przed wygaśnięciem posiadanej koncesji (art. 35a ust. 1). Odmowa udzielenia koncesji możliwa jest wyłącznie, gdy w stosunku do nadawcy zachodzi którakolwiek z enumeratywnie wymienionych okoliczności, takich jak np. rażące naruszenie przez nadawcę warunków określonych w ustawie lub koncesji lub jeżeli rozpowszechnianie programu powoduje zagrożenie interesów kultury narodowej, bezpieczeństwa i obronności państwa lub narusza normy dobrego obyczaju (zob. art. 38 ust. 1 i 2 w zw. z art. 35a ust. 2). Według analizy dotychczasowej praktyki w tym zakresie sporządzonej przez Rzecznika Praw Obywatelskich, w większości przypadków decyzja o przedłużeniu koncesji następuje prawie automatycznie.²⁵ Przyjmuje się, że interes publiczny, któremu służy instytucja koncesji, jest bowiem

---

²⁵ Rzecznik Praw Obywatelskich, „TVN24 już półtora roku czeka na przedłużenie koncesji. Interwencja RPO w KRRiT. [AKTUALIZACJA] Ogólna odpowiedź KRRiT”, 22 lipca 2021 r., dostęp: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-pyta-krrit-przedluzenie-koncesji-tvn24>> 4 maja 2024 r.

wystarczająco zabezpieczony już przed samo jednorazowe spełnienie przez nadawcę warunków jej uzyskania.²⁶

W okresie, w którym Maciej Świrski zajmuje stanowisko Przewodniczącego KRRiT, można wskazać na bardzo znaczące przypadki opieszałości postępowania rekonesyjnego. Wydanie decyzji w sprawie przedłużenia koncesji dla spółki TVN S.A. na nadawanie programów: „TVN”, „TVN INTERNATIONAL” oraz „TVN TURBO” nastąpiło po 11 miesiącach od złożenia przez spółkę TVN wniosków w tym przedmiocie (wnioski złożono w styczniu 2023 r., KRRiT podjęła uchwałę w listopadzie tego samego roku).²⁷ Powołany przez Senat członek KRRiT, prof. Tadeusz Kowalski, w medialnych wypowiedziach wskazywał, że kilkakrotnie zabiegał o zajęcie się sprawą przedłużenia koncesji na posiedzeniach KRRiT, jednak za każdym razem jego wniosek był odrzucany.²⁸

Inforadio sp. z o.o., nadawca programu „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” na rozpatrzenie wniosku w sprawie przedłużenia koncesji czekał natomiast od października 2022 r. do lipca 2023 r.

Obecnie w podobnej sytuacji znajduje się inny program spółki TVN S.A., „TVN STYLE” – w jego przypadku wniosek został złożony w lipcu 2023 r. i wciąż nie zapadła decyzja w sprawie przedłużenia koncesji.

Należy zgodzić się, że specyfika postępowania przed Przewodniczącym KRRiT w tym obszarze nie pozwala na traktowanie go jak standardowego postępowania administracyjnego, w którym przewiduje się załatwienie sprawy nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (zob. art. 35 ust. 2 KPA). W orzecznictwie zostało potwierdzone, że nie prowadzi to jednak do wyłączenia ogólnych zasad postępowania administracyjnego, które znajdują wyraz w art. 8 (zasada prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do

---

26 G. Lubeńczuk [w:] Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz, red. A. Niewęglowski, Warszawa 2021, art. 35(a).

27 KRRiT informowała, że przedłużony czas trwania postępowania w sprawie programów TVN wiązał się z koniecznością analizy struktury własnościowej spółki TVN S.A., która to od kwietnia 2022 r. należy do amerykańskiego koncernu Warner Bros. Discovery, powstałego w wyniku fuzji spółek WarnerMedia i Discovery. W decyzji rekonesyjnej z kwietnia 2023 r. dla innego programu spółki, mianowicie HGTV, Przewodniczący KRRiT powołał się na stanowisko KRRiT, że udzielenie koncesji nastąpiło zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji. Podważa to zatem próby usprawiedliwienia opieszałości w rozpatrywaniu wniosków dotyczących innych programów spółki koniecznością dalszych prowadzenia analiz struktury właścicielskiej.

28 J. Kowalski, „TVN skarży się do sądu na bezczynność KRRiT”, *Wirtualne Media* 5 maja 2023 r., dostęp: <<https://www.wirtualnemedi.pl/arttykul/tvn-brak-koncesja-skarza-sad-bezczynnosc-krrit>>, 2 maja 2024 r. Należy zarazem podkreślić, że ustawodawca nie sformułował wymogów względem struktury właścicielskiej spółki, od której zależy nadawca – tylko względem nadawcy. Innymi słowy, nie ma podstaw do odmowy przedłużenia koncesji na podstawie zastrzeżeń co do struktury spółki-matki nadawcy.

władzy publicznej) i art. 12 (zasada wnikliwego i szybkiego działania) KPA.²⁹ Warto w tym miejscu odwołać się do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA) z dnia 28 marca 2023 r. (sygn. II GSK 2280/22), który został wydany w sprawie o podobnym stanie faktycznym do opisanych przypadków nieuzasadnionej przewlekłości procesów rekoncesyjnych. W tym wypadku NSA oceniał proces rozpatrywania wniosku o przyznanie ponownej koncesji dla programu TVN S.A. „TVN 7” – postępowanie trwało ponad rok i koncesja została przedłużona zaledwie na 6 dni przed upływem jej terminu ważności. NSA stwierdził, że Przewodniczący KRRiT pozostawał w beczynności, której można przypisać cechę rażącego naruszenia prawa.

Należy również zwrócić uwagę na nierówne traktowanie poszczególnych nadawców w tym obszarze. Wniosek o przedłużenie koncesji dla nadawania programu „POLSAT” Telewizji Polsat Sp. z o.o. wpłynął w zbliżonym czasie co wniosek spółki TVN S.A. (tj. styczeń 2023 r.), jednak uchwała KRRiT przyjęta została już w kolejnym miesiącu (początek lutego). Za kadencji poprzedniego Przewodniczącego KRRiT można było również zaobserwować podobną praktykę – w przypadku Telewizji Trwam wniosek o przedłużenie koncesji wpłynął w styczniu 2022 r. i postępowanie zakończyło się już po 6 miesiącach. Daje się tu zauważyć bardzo wyraźna prawidłowość – KRRiT działa opieszale wtedy, gdy postępowania dotyczą przedłużenia koncesji niezależnym mediom, które emitowały materiały krytyczne wobec rządów i działań obozu Zjednoczonej Prawicy. Przypominając o zastosowaniu ogólnych zasad KPA do postępowania rekoncesyjnego, należy zaznaczyć, że zgodnie z przywoływanym już art. 8, organy administracji publicznej powinny kierować się m.in. zasadą bezstronności i równego traktowania. Co więcej, art. 32 Konstytucji RP zobowiązuje władze publiczne do równego traktowania wszystkich i zakazuje dyskryminowania kogokolwiek w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Prawdą jest, że decyzja Przewodniczącego KRRiT jest uzależniona od wydania uchwały przez KRRiT (zob. wyrok NSA z 27 lutego 2018 r., sygn. akt II GSK 1412/16). Nawet jeśli jego wpływ na rozstrzygnięcie w przedmiocie uchwały jest ograniczony, ponieważ jego głos ma wagę taką samą jak głosy innych członków KRRiT, nie może prowadzić to do konkluzji, że może on uwolnić się na tej podstawie od odpowiedzialności za sposób prowadzenia postępowania koncesyjnego (rekoncesyjnego). Przewodniczący KRRiT jako organ prowadzący takie postępowanie odpowiada za terminowość załatwienia sprawy koncesyjnej.

---

²⁹ Wyrok NSA z dnia 28 marca 2023 r., sygn. II GSK 2280/22.

Posiada pewną samodzielność w tym zakresie, która – jak podkreślił NSA w przytaczanym powyżej wyroku z dnia 28 marca 2023 r. – „wynika z posiadanych uprawnień prawno-organizacyjnych”.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

1. *Protokołów z posiedzeń KRRiT z okresu od 10 października 2022 r. do 8 maja 2024 r. na okoliczność nieuzasadnionego przedłużania procesu rekoncesyjnego programów „TVN”, „TVN INTERNATIONAL”, „TVN TURBO”, „TVN STYLE” i „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne”;*
2. *Przesłuchania członka KRRiT Tadeusza Kowalskiego na okoliczność odrzucania wniosków w sprawie zajęcia się na posiedzeniach kwestią przedłużenia koncesji dla programów „TVN”, „TVN INTERNATIONAL”, „TVN TURBO”, „TVN STYLE” i „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” oraz iniejały i roli Przewodniczącego KRRiT w blokowaniu tych postępowań;*
3. *Materiałów medialnych: Kamila Ceran, „Czy KRRiT szuka pretekstu do nieodnowienia koncesji Radia TOK FM? Oświadczenie redaktor naczelnej”, TOK FM 8 maja 2023 r.; Wywiad Polityczny, rozmowa Karoliny Lewickiej z prof. Tadeuszem Kowalskim, „Nieprawda, że wszystkie podmioty są traktowane tak samo przez KRRiT”, TOK FM 14 czerwca 2023 r.; „Jest decyzja w sprawie koncesji dla TVN. Stacja czekała blisko rok”, Rzeczpospolita 9 listopada 2023 r.; Michał Niedbalski, „Rafał Wójcik, „TVN z koncesją. Uchwała KRRiT przeszła jednogłośnie” Gazeta Wyborcza 9 listopada 2023 r.; „KRRiT przedłuża koncesję naziemną TVN. «Pięć głosów za», Wirtualne Media 10 listopada 2023 r.; „KRRiT nie przedłużyła koncesji TVN Style. Wykryła odchylenia od norm programowych”, Press 22 lutego 2024 r na okoliczność nieuzasadnionego przedłużania procesu rekoncesyjnego programów „TVN”, „TVN INTERNATIONAL”, „TVN TURBO”, „TVN STYLE” i „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” przy jednoczesnym sprawnym prowadzeniu postępowań w sprawie mediów powiązanych z obozem Zjednoczonej Prawicy lub jej przychylnych.*

b) Nakładanie kar na niezależne media i prowadzenie ich przedwczesnej egzekucji

(i) Nakładanie kar

Jednym z najważniejszych środków, którym Maciej Świrski posługuje się w swojej konsekwentnie prowadzonej kampanii przeciwko niezależnym mediom, jest sięganie po kary

administracyjne za materiały krytyczne wobec obozu Zjednoczonej Prawicy lub w inny sposób dla niego niewygodne. Kary te nakładane są jednoosobowo, z pominięciem pozostałych członków KRRiT.³⁰ Jako ich podstawa wskazywany jest w szczególności art. 18 ust. 1 URT, zgodnie z którym audycje lub inne przekazy nie mogą propagować działań sprzecznych z prawem, z polską racją stanu oraz postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym, w szczególności nie mogą zawierać treści nawołujących do nienawiści lub dyskryminujących ze względu na rasę, niepełnosprawność, płeć, wyznanie lub narodowość. Sposób wykładni i zastosowania tego przepisu przez Przewodniczącego KRRiT cechuje arbitralność oraz opresyjność; jest on jawnie wykorzystywany jako instrument wymierzony przeciwko niezależnym mediom.

Przewodniczący KRRiT podejmował działania represyjne wobec następujących podmiotów w następujących okolicznościach:

- 28 kwietnia 2023 r. nałożył karę na Inforadio Sp. z o.o., nadawcę „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” za opinie niezależnych dziennikarzy o podręczniku HiT Wojciecha Roszkowskiego, które padły w programie Piotra Maślaka „Pierwsze śniadanie w TOK-u” w czerwcu 2022 roku. Gospodarz programu, oceniając podręcznik jako formę propagandy, porównał jego lekturę do lektury podręcznika dla Hitlerjugend. Uznano, że audycja została przygotowana w sposób nierzetelny i poniżała oraz naruszyła ona godność ofiar II Wojny Światowej, w tym Żydów.³¹
- W sierpniu 2023 r. nałożył karę w wysokości 476 000 zł na spółkę Eurozet sp. z o.o. za emisję na antenie „Radia ZET” materiału o okolicznościach przejazdu prezydenta Ukrainy przez terytorium Polski. Przekaz nt. braku zaangażowania polskich służb w tej operacji został oceniony przez Macieja Świrskiego jako dezinformujący opinię publiczną.

---

30 Tak np. w sprawie przedstawionej poniżej decyzji o nałożeniu kary na spółkę Eurozet, prof. Kowalski wyjawiał w wypowiedzi prasowej, że była ona rezultatem „samodzielnego dochodzenia przewodniczącego”, podczas gdy „Rada się tym nie zajmowała ani razu, ta sprawa nie była przedmiotem dyskusji, jakiegokolwiek wymiany zdań” (zob. A. Kublik, „Windykator Świrski. Nie czeka na rozstrzygnięcie, ściągą pieniądze od Eurozet”, *Gazeta Wyborcza* 30 kwietnia 2024 r., dostęp: <https://wyborcza.pl/7.75398.30933919.windykator-swirski-nie-czeka-na-rozstrzygnięcie-sciaga-pieniadze.html?do_w=167&do_v=973&do_st=RS&do_sid=995&do_a=995#S.related-K.C-B.1-L.1.zw>, 2 maja 2024 r.).

31 Dodatkowo uznano, że w związku z podaniem informacji, iż prof. Roszkowski był europarlamentarzystą z poparciem Prawa i Sprawiedliwości, negatywne opinie o podręczniku są obraźliwe dla tej partii oraz jej wyborców.

- W październiku 2023 r. nałożył karę w wysokości 80 000 zł na TVN S.A. za omyłkowe przerwanie głównego wydania programu informacyjnego „Fakty” fragmentem bloku reklamowego w czerwcu tego samego roku. Decyzja została następnie uchylona przez Sąd Okręgowy w Warszawie w I instancji w związku z tym, że działanie nadawcy nie miało charakteru celowego.³²
- W styczniu 2024 r. nałożył karę w wysokości 88 000 zł na Inforadio sp. z o.o., nadawcę „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne”, za treści z 5 audycji z poprzedniego roku („Pierwsze śniadanie w TOK-u” z 24 stycznia i 1 lutego, rozmowa z dr. Mirosławem Oczkosiem w „Pierwszym śniadaniu w TOK-u” z 17 lutego oraz wypowiedzi w dwóch wydaniach „Poranka Radia TOK FM”). W komunikacie KRRiT stwierdzono, że w audycjach „odnotowane zostały m.in. sformułowania znieważające, poniżające i naruszające godność najważniejszych osób w państwie, w tym Prezydenta Rzeczypospolitej”.
- W marcu 2024 r. nałożył karę w wysokości 550 000 zł na spółkę TVN S.A. za emisję reportażu „Franciszkańska 3”. Reportaż Marcina Gutowskiego, oparty w znacznym stopniu na zeznaniach ofiar księży pedofilów, dotyczył nadużyć w kurii krakowskiej w okresie, gdy jej metropolitą był Karol Wojtyła. Działania Świrskiego, który zarzucił materiałowi „nierzetelność, użycie technik manipulacji, ahistoryzm” cieszyły się zdecydowanym poparciem posłów Zjednoczonej Prawicy.
- W kwietniu 2024 r. nałożył karę na TVN S.A., nadawcę programu „TVN24” za wulgarną wypowiedź satyryka Krzysztofa Daukszewicza w programie „Szkło kontaktowe” emitowanym w maju poprzedniego roku.³³
- Trwa postępowanie w sprawie wypowiedzi sygn. Barbary Engelking, która była gościem programu „Kropka nad i” na antenie „TVN24” 19 kwietnia 2023 r., w 80. Rocznicę powstania w getcie warszawskim. Jej wypowiedź nt. zróżnicowania postaw Polaków wobec Żydów w okresie II Wojny Światowej spotkała się z silnymi relacjami przedstawicieli ówczesnego obozu rządzącego.³⁴

32 Zob. M. Kozielski, „TVN wygrał z przewodniczącym KRRiT sprawę o przypadkową emisję reklamy”, *Press* 18 kwietnia 2024 r., dostęp: <https://www.press.pl/tresc/81406.tvn-wygral-z-przewodniczacy-m-krrit-sprawe-o-przypadkowa-emisje-reklamy_-kara-byla-niesluszna>, dostęp: 2 maja 2024 r.

33 Znamienne jest, że przedmiotem postępowania jest posłużenie się przez satyryka wulgarnym określeniem, nie natomiast sam żart z osób transseksualnych, jakie je poprzedził, ponieważ w ocenie Przewodniczącego KRRiT kwestie praw osób należących do społeczności LGBTQ+ nie mieściły się w przedmiocie sprawy.

34 Tak np. premier Mateusz Morawiecki skomentował wypowiedź badaczki następującymi słowami: „We wczorajszym programie »Kropka nad i« w TVN 24 padły skandaliczne słowa, które nie mają nic wspólnego z rzetelną wiedzą historyczną” (źródło: Twitter, 20 kwietnia 2023 r., dostęp:

<https://twitter.com/MorawieckiM/status/1648986768429948928?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etwete

- Od grudnia 2022 r. toczy się również postępowanie w sprawie ukarania spółki TVN S.A. za reportaż „Siła kłamstwa”. Autor reportażu Piotr Świerczek wykazuje w nim, że podkomisja smoleńska ukryła dowody niezgodne z tezą o zamachu w Smoleńsku 10 kwietnia 2010 r. Z informacji KRRiT wynika, że postępowanie miało związek ze skargą złożoną właśnie przez przewodniczącego podkomisji i zarazem posła Prawa i Sprawiedliwości, Antoniego Macierewicza. Badanie ma służyć ustaleniu, czy reportaż propaguje działania sprzeczne z polską racją stanu i zagrażające bezpieczeństwu publicznemu.³⁵

Nawiązując do sformułowanych już w niniejszym wniosku zarzutów dotyczących nierównego traktowania poszczególnych nadawców, należy podkreślić, że tak i w wypadku karania mediów Maciej Świrski działa w sposób rażąco jednostronny. Pozwala to i w tym kontekście sformułować zarzut naruszenia art. 8 KPA oraz art. 32 Konstytucji RP. Przewodniczący KRRiT odmawiał bowiem nakładania kar m.in. w następujących przypadkach dotyczących niezależnych mediów:

- W grudniu 2022 r. programy „Radio Szczecin” (nadawca: Radio Szczecin S.A.) oraz „TVP INFO” (nadawca: Telewizja Polska S.A.), poinformowały o skazaniu w poprzednim roku byłego urzędnika Urzędu Marszałkowskiego województwa zachodniopomorskiego za czyny pedofilskie, opisując jego ofiarę w sposób, który umożliwiał identyfikację jej jako syna posłanki Koalicji Obywatelskiej Magdaleny Filiks. Nadawcy kolportowali narrację, jakoby postępowanie nie było nagłaśniane w celu ochrony interesów partyjnych (proces odbywał się z wyłączeniem jawności ze względu na dobro pokrzywdzonych dzieci). Na początku lutego 2023 r. syn posłanki, 15-letni Mikołaj Filiks, popełnił samobójstwo. Po trwającym ok. roku postępowaniu KRRiT wyśtosowała komunikat, w którym poinformowała, że nadawcy nie zostaną ukarani. Stwierdzono, że w materiałach dziennikarskich nie ujawniono w bezpośredni sposób danych osobowych ofiar pedofila. Co więcej, powielono stygmatyzującą ofiary retorykę, wskazując, iż „w toku postępowania ustalono, że upublicznienie problemu pedofilii wśród osób wykonujących ważne zadania administracji państwowej zmierzało

---

[mbed%7Ctwterm%5E1648986768429948928%7Ctwgr%5E6276d4943136f38b08b8bfc6a325dc35c8f73f23%7Ctwcon%5Es1 &ref_url=https%3A%2F%2Fwww.press.pl%2Ftresc%2F76175do-krrit-wplywaja-skargi-na-kropke-nad-i-z-udzialem-prof-barbary-engelking](https://www.press.pl/2F76175do-krrit-wplywaja-skargi-na-kropke-nad-i-z-udzialem-prof-barbary-engelking), 2 maja 2024 r.).

³⁵ Według komunikatu Rzeczniczki KRRiT, postępowanie pozostaje w toku i wciąż nie zapadła decyzja o jego umorzeniu, chociaż w świetle art. 54 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, kary pieniężnej nie można nałożyć, jeżeli od naruszenia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, upłynął jeden rok.

do realizacji ochrony społecznie uzasadnionego interesu, jakim niewątpliwie jest wykrywanie przestępstw tego rodzaju, ich nagłaśnianie i napiętnowanie, tym bardziej jeśli zaistniały nieprawidłowości takie, jak przemilczanie tego tematu”.

- W grudniu 2023 r. Jan Pietrzak w programie „Telewizji Republika” nadawanym przez spółkę Telewizja Republika S.A. stwierdził, że „Polacy są przygotowani [na migrantów] bo mamy baraki (...) w Auschwitz, w Majdanku, w Treblince, w Stutthofie”. Maciej Świrski odniósł się do tej wypowiedzi nader pobłaźliwie, stwierdzając, że satyryk ma prawo powiedzieć „co mu się żywnie podoba”.³⁶
- Innego przykładu dostarcza zupełny brak reakcji na skargi wielokrotnie składane przez Fundację Basta, która zajmuje się monitorowaniem mediów pod kątem mowy nienawiści wymierzonej przeciwko społeczności LGBT+. Przewodniczący KRRiT nie podjął postępowania w sprawie żadnej ze skarg dotyczących audycji w „TVP Info”, „TV Trwam” oraz „Radiu Maryja”, w których przedstawiano treści homofobiczne i transfobiczne. Maciej Świrski ograniczył się do pisemnego powiadomienia wnioskodawców, że nie dopatrzył się żadnych naruszeń w audycjach będących przedmiotem skarg. Sądy administracyjne uwzględniły skargi przedstawicieli Fundacji, uznając, że Przewodniczący KRRiT powinien zająć się tymi sprawami; skarga kasacyjna została oddalona w lutym 2024 r. (sygn.. II GSK 1773/23, II GSK 1774/23, II GSK 1775/23, II GSK 2028/23, II GSK 2057/23).
- Przewodniczący KRRiT nie zdecydował o nałożeniu kary na Telewizję Polską S.A. również, gdy wpłynęła do niego skarga na materiał z udziałem „przypadkowego przechodnia”. W wyemitowanym w lipcu 2023 r. materiale w formule ulicznej sondy rozmówcą reportera Adriana Boreckiego był zatrudniony aktor Krzysztof Rydzlewski, który wypowiedział się krytycznie o grupie protestujących przeciwko manipulacjom TVP. Nadawcy zarzucono w skardze nierzetelność i stronniczość, a także emitowanie treści dyskryminujących ze względu na przekonania i poglądy polityczne. Maciej Świrski uznał jednak skargę za bezpodstawną. Podobnie braku rzetelności nie dopatrzył się w sposobie transmitowania marszu partii stających w opozycji do rządu Zjednoczonej Prawicy, który odbył się 4 czerwca 2023 r. Mimo skali wydarzenia (udział blisko pół miliona protestujących), widzowie TVP Info nie zobaczyli relacji na żywo, pokazano natomiast hasztag „#marsz nienawiści” oraz takie paski jak „31. Rocznica

---

36 „Słowa Pietrzaka o „barakach dla migrantów”. Świrski: nie ma mowy o wykroczeniu”, *Trójka Polskie Radio* 15 kwietnia 2024, dostęp: <<https://trojka.polskieradio.pl/arttykul/3365093.slowa-pietrzaka-o-barakach-dla-migrantow-swirski-nie-ma-mowy-o-wykroczeniu>>, 2 maja 2024 r.

zdrady Polski przez Tuska i komunistów” i „Marsz nienawiści. Agresja i pogarda celebrytów opozycji”.³⁷ Maciej Świrski uznał skargę w tym przedmiocie za bezzasadną.³⁸

Przepis art. 18 zawiera w istocie liczne zwroty niedookreślone, przez co spotkał się z dość surową krytyką przedstawicieli doktryny.³⁹ Nie oznacza to jednak pełnej dowolności w jego stosowaniu, co znajduje potwierdzenie w literaturze i orzecznictwie. Mianowicie, można wręcz stwierdzić, że ze względu na poważne ryzyko z kolizją wolności rozpowszechnia poglądów, tym większemu rygorowi powinno być podporządkowanie podejmowanie rozstrzygnięć w tym zakresie. Przede wszystkim konieczne jest ważenie chronionych wartości z uwzględnieniem zasady proporcjonalności.⁴⁰ Należy podkreślić, że potencjalne naruszenie art. 18 powinno być oceniane w świetle „potrzeby nadania i znaczenia danej treści w określonym programie, audycji, kontekście i sposobie przedstawienia, z punktu widzenia wkładu w procesy swobodnego kształtowania opinii publicznej”.⁴¹ Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 29 grudnia 2008 r. (ygn.. VI Aca 797/08) wskazał w tym kontekście, że „przedmiotem oceny programu telewizyjnego z punktu widzenia przesłanek uzasadniających nałożenie na nadawcę kary pieniężnej za naruszenie art. 18 ust. 1-5b (...) powinien być nie tylko emitowany obraz ale całość przekazu, z komentarzami prowadzącego i uczestników włącznie”.⁴² Przedstawiony wzór postępowania pozwala dojść do konkluzji, że w przypadku kar nakładanych przez Macieja Świrskiego rozstrzygającym kryterium pozostawała zgodność danego przekazu z narracją obozu Zjednoczonej Prawicy. Jakkolwiek wolność

---

37 Zob. A. Kublik, „KRRiT odpowiada na skargę «Wyborczej». Marsz 4 czerwca? To TVP go pokazała rzetelnie”, *Gazeta Wyborcza* 23 października 2023 r., dostęp: <<https://wyborcza.pl/7.75398.30332124.swirski-odpowiada-na-skarge-wyborczej-tydzien-po-zwyciestwie.html>>, 2 maja 2024 r.

38 Należy zaznaczyć, że Maciej Świrski formułował przychylnie oceny mediów publicznych w okresie sprawowania rządów przez Zjednoczoną Prawicę, wspierając ich upolitycznienie. Twierdził, że przedstawiały one obiektywnie polityków rządu i opozycji w latach 2015-2023, mimo analiz, które jednoznacznie wykazywały, że w roku wyborczym (2023) ówczesny obóz władzy otrzymał od TVP aż 78,72% czasu antenowego. Już w 2019 r. 54 członków Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy przyjęło deklarację, w której pojawia się sformułowanie, że media publiczne, że media publiczne „pozostają propagandowym kanałem partii rządzącej” (zob. Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy, *The role of the Polish National Television in the upcoming elections*, Deklaracja nr 629, Doc. 14979, 2 października 2019 r.). OBWE formułowała zarzuty co do stronniczości mediów publicznych zarówno w kontekście wyborów prezydenckich w 2020 r. (zob. OBWE, *Rzeczpospolita Polska - Wybory prezydenckie, druga tura, 12 lipca 2020 r.: Stanowisko w sprawie wstępnych wniosków i ustaleń*) jak i parlamentarnych w 2023 r. (zob. OBWE, *Rzeczpospolita Polska, Wybory parlamentarne, 15 października 2023 r.: Stanowisko w sprawie wstępnych wniosków i podsumowań*).

39 A. Matlak, *Radiofonia i telewizja*, [w:] J. Barta, R. Markiewicz, A. Matlak (red.), *Prawo mediów*, Warszawa 2005, pkt 6.3 oraz J. Sobczak, *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, Zakamycze 2001, s. 250.

40 S. Piątek (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 52.

41 K. Wojciechowski, [w:] S. Piątek (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, Warszawa 2014, Art. 18.

42 Podobnie: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie – VI Wydział Cywilny z dnia 9 kwietnia 2015 r., VI Aca 744/14.

rozpowszechniania poglądów może być ograniczana ze względu na interes publiczny pod pewnymi warunkami, Maciej Świrski jako członek i Przewodniczący KRRiT utożsamiał błędnie interes publiczny z interesem partyjnym.

(ii) Egzekwowanie kar

Co więcej, sam sposób egzekwowania rzeczonych kar budzi bardzo poważne wątpliwości prawne. Tak np. mimo iż stacja TVN odwołała się od decyzji w sprawie nałożenia kary za reportaż „Franciszkańska 3”, a zatem decyzja pozostaje nieprawomocna, przewodniczący KRRiT podjął decyzję o windykacji należności na rzecz Skarbu Państwa w związku z nieuiszczeniem kary pieniężnej w wyznaczonym terminie. W podobny sposób zadecydował o ściągnięciu kary w wysokości 88 000 zł od nadawcy „TOK FM – Pierwsze Radio Informacyjne” oraz kary w wysokości 476 000 zł od nadawcy „Radia ZET” mimo odwołań wniesionych odpowiednio przez spółkę Inforadio Sp. z o.o. oraz Eurozet Sp. z o.o.⁴³

Przewodniczący KRRiT podjął ponownie działania bez podstawy prawnej (naruszenie art. 7 Konstytucji RP), odwołując się błędnie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.⁴⁴ Decyzja o karze nakładanej przez Przewodniczącego KRRiT jako karze administracyjnej podlega tymczasem egzekucji administracyjnej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.⁴⁵ Termin zapłaty administracyjnej kary pieniężnej określają właściwe przepisy prawa materialnego. W ustawie o radiofonii i telewizji termin taki nie został określony, a i Przewodniczącemu KRRiT nie przysługuje kompetencja do jego wyznaczenia. W tej sytuacji termin zapłaty powinien zostać określony na zasadach ogólnych wykonania decyzji, które zostały sformułowane w art. 130 KPA.⁴⁶ Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu (§ 1), a wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji (§ 2). Biorąc pod uwagę, że spółki, na które nałożono kary, w istocie wniosły odwołanie, egzekucja orzeczonych kar nastąpiła z naruszeniem prawa.

---

43 Nietrudno nie zauważyć sprzeczności w postępowaniu Macieja Świrskiego: podczas gdy w jego ocenie przekazanie środków z opłat abonamentowych do jednostek publicznej radiofonii i telewizji powinno nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się wpisów nowych władz spółek do KRS, na uprawomocnienie się decyzji nie należy czekać w przypadku egzekucji kar wymierzonych na nadawców.

44 T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.

45 T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 z późn. zm.; W. Dziomdziora [w:] S. Piątek (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, Warszawa 2014, Art. 54.

46 Tak też: B. Adamiak (red.), *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2022, Art. 189i.

Należy zarazem wskazać w tym miejscu na poważną systemową wadliwość samego procesu odwoławczego. Zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym,⁴⁷ rozpoznawanie spraw, w których złożono odwołanie od decyzji Przewodniczącego KRRiT mieści się w kompetencji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (dalej: IKNiSP). Legalność IKNiSP została zakwestionowana ze względu na powołanie sędziów z rażącym naruszeniem prawa w związku z udziałem w tym procesie upolitycznionej Krajowej Rady Sądownictwa.⁴⁸ Można więc mówić o swoistym domknięciu systemu. Przewodniczący KRRiT, nakładając kary, może więc trwać w poczuciu, że kontrola jego decyzji w tym zakresie pozostaje iluzoryczna.

c) Postępowanie Przewodniczącego KRRiT wobec prywatnych dostawców usług medialnych jako wymierzone przeciwko wolności rozpowszechniania poglądów

Podsumowując zarzuty dotyczącego postępowania Przewodniczącego KRRiT Macieja Świrskiego wobec prywatnych dostawców usług medialnych należy ocenić, że są one wymierzone bezpośrednio przeciwko konstytucyjnie gwarantowanej wolności rozpowszechniania poglądów.

Słusznie podnosi się, że działania podejmowane w stosunku do niezależnych mediów modelowo spełniają kryteria tzw. SLAPP'ów (strategicznym pozwów przeciwkpartycypacji publicznej) jako nakierowane na podważenie kompetencji i wiarygodności dziennikarzy niezależnych mediów, nałożenie na nich znacznych obciążeń finansowych i nękanie koniecznością obrony przed zarzutami oraz kosztami obsługi prawnej i wywołanie efektu mrożącego polegającego na zniechęceniu do poruszania wrażliwych politycznie tematów.⁴⁹ Praktyka karania prywatnych dostawców medialnych w wykonaniu Macieja Świrskiego nie tylko ma dyskryminacyjny charakter, ale również bezpośrednio godzi w swobodę rozpowszechniania informacji przez represjonowane podmioty i zarazem prawo obywateli do pozyskiwania tych informacji.

---

47 T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 622.

48 Tak też: Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z 23 listopada 2023 r. – Sprawa Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 508849/21) stwierdził, że IKNiSP nie jest „niezależnym i bezstronnym sądem ustanowionym na mocy ustawy”. Podobnie Trybunał Sprawiedliwości UE uznał w wyroku z 21 grudnia 2023 r. (sprawa C-718/21 L.G. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa), że IKNiSP nie jest bezstronnym i niezawisłym sądem, a zatem nie można jej uznać za „sąd krajowy” w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu UE (pytania prejudycjalne).

49 P. Pacewicz, „Świrski ukarał TOK FM. 80 tys. zł za naruszenie godności Roszkowskiego, PiS i Żydów [DOKUMENTY]”, *OKO.Press* 8 maja 2023, r., dostęp: <<https://oko.press/swirski-ukarał-tok-fm-80-tys-zl-za-naruszenie-godnosci-roszkowskiego-pis-i-zydow-dokumenty>>, 2 maja 2024 r.

Przedstawione postępowanie Przewodniczącego KRRiT należy ocenić z perspektywy normy ustrojowej wyrażonej w art. 213 Konstytucji RP. Rolą KRRiT jest m.in. stanie na straży wolności słowa i prawa do informacji. W doktrynie utożsamia się zakres znaczeniowy „wolności słowa” z prawem do swobody wypowiedzi, który gwarantuje art. 54 Konstytucji RP, odnosząc go do trzech wolności: wyrażania swoich poglądów, pozyskiwania informacji oraz ich rozpowszechniania.⁵⁰ Opresyjne środki podejmowane przez Macieja Świrskiego względem niezależnych mediów w rażący sposób sprzeniewierzają się wartościom, do których ochrony Przewodniczący KRRiT został powołany.

Trzeba zaznaczyć, że art. 9 Konstytucji RP nakłada na organy władzy publicznej obowiązek przestrzegania wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa międzynarodowego.⁵¹ W tym kontekście w szczególności należy zwrócić uwagę na art. 10 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, którego ust. 1 stanowi: „Każdy ma prawo do wolności wyrażania opinii. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe”.⁵² Wykładni tego przepisu należy dokonywać z uwzględnieniem rozbudowanego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: ETPCz), który stwierdził, że ochroną objęte są nie tylko „«informacje» lub «idee» odbierane przychylnie lub postrzegane jako nieszkodliwe lub obojętne, ale także takie, które obrażają, szokują lub niepokoją [...] takie są wymagania pluralizmu, tolerancji i otwartości, bez których nie istnieje demokratyczne społeczeństwo”.⁵³ Według formuły *Handyside* ugruntowanej w orzecznictwie ETPCz przedmiotem ochrony jest również forma prowadzonej debaty; dopuszcza się niekiedy posłużenie przesadą, prowokacją, a nawet inwektywą, zwłaszcza, gdy debata dotyczy kwestii kontrowersyjnych, a wypowiedź ma charakter polemiczny.⁵⁴ Co więcej, w innym kluczowym orzeczeniu w tym przedmiocie Trybunał w

---

50 J. Sadowski [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2016, Art. 213.

51 Zob. B. Banaszak (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2012, Art. 9: „Ze sformułowania głoszącego, że RP przestrzega prawa międzynarodowego, wynika, iż muszą to czynić wszystkie organy państwowe RP”.

52 Podobną rolę odgrywa art. 19 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych ratyfikowanego przez Polskę 18 marca 1977 r. w brzmieniu: „Każdy człowiek ma prawo do swobodnego wyrażania opinii; prawo to obejmuje swobodę poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania wszelkich informacji i poglądów, bez względu na granice państwowe, ustnie, pismem lub drukiem, w postaci dzieła sztuki bądź w jakikolwiek inny sposób według własnego wyboru”.

53 Sprawa *Handyside przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, wyrok ETPCz z 7 grudnia 1976 (skarga Nr 5493/72), par. 49

54 Ibid, zob. też: J. Sadowski [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2016, Art. 54.

Strasburgu podkreślił, że przedmiotem ochrony na gruncie art. 10 jest prawo publiczności do otrzymywania rzetelnej informacji.⁵⁵ W wyroku z dnia 17 września 2009 r. sprawie *Manole i in. przeciwko Mołdawii* (skarga 13936/02), ETPCz, chociaż odnosząc się bezpośrednio do mediów publicznych, potwierdził rolę państwa jako gwaranta pluralizmu w mediach i wskazał, że na gruncie art. 10 jego obowiązkiem jest „zapewnić, poprzez prawo i praktykę, że publiczność ma za pośrednictwem telewizji i radia dostęp do niezależnej i rzetelnej informacji, oraz do spektrum opinii i komentarzy, odzwierciedlających m.in. różnorodność perspektyw politycznych w kraju, oraz że dziennikarze i inni pracownicy mediów audiowizualnych nie są powstrzymywani od przekazywania takich informacji i komentarzy (...)”.⁵⁶ Chociaż prawa na gruncie Konwencji nie mają charakteru bezwzględnego, możliwość wprowadzania ograniczeń jest poddana ścisłym ograniczeniom.⁵⁷ Jeżeli organ władzy państwowej podejmuje działania bezpośrednio wymierzone w pluralizm mediów, takie jak działania Macieja Świrskiego opisane powyżej, wbrew zobowiązaniom Rzeczypospolitej Polskiej na gruncie prawa międzynarodowego, należy uznać, że dopuszcza się naruszenia art. 9 Konstytucji RP.

Należy również podkreślić istotny związek ochrony wartości chronionych na gruncie art. 54 i 213 z art. 2 Konstytucji RP (zasada demokratycznego państwa prawnego). W doktrynie wskazuje się bowiem, że „cechą ustroju demokratycznego jest pluralizm w różnych dziedzinach życia, w tym także w sferze informacji i głoszenia poglądów”.⁵⁸ Tak też TK w wyroku z dnia 20 lipca 2011 r. (ygn.. akt K 9/11) odniósł się do dwoistego charakteru wolności wyrażania poglądów: w aspekcie mikro przejawia się ona jako element godności i autonomii jednostki, natomiast w aspekcie makro stanowi „zasadę organizacji i funkcjonowania «społeczeństwa demokratycznego»”.⁵⁹ Tym samym przedstawione działania należy zarazem uznać za naruszenie art. 2 Konstytucji RP.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

---

55 Sprawa *Sunday Times przeciwko Wielkiej Brytanii*, wyrok ETPCz z 26 kwietnia 1979 r., skarga nr 6548/74.

56 Sprawa *Manole i inni przeciwko Mołdawii*, wyrok ETPCz z dnia 17 września 2009 r., skarga nr 13936/02, para 108.

57 Zob. art. 10 ust. 2: „Korzystanie z tych wolności pociągających za sobą obowiązki i odpowiedzialność może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji poufnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej”.

58 B. Banaszak (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2012, Art. 213.

59 TK odniósł się w tym miejscu do: L. Garlicki, *Uwaga do art. 10 konwencji*, [w:] L. Garlicki (red.), *Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności*, tom 1, Warszawa 2010.

1. *Protokołów z posiedzeń KRRiT z okresu od 10 października 2022 r. do 8 maja 2024 r. na okoliczność nakładania kar w sposób jednoosobowy i na podstawie kryterium politycznego przez Przewodniczącego KRRiT;*
2. *Przesłuchania członków KRRiT na okoliczność nakładania kar w sposób jednoosobowy i na podstawie kryterium politycznego przez Przewodniczącego KRRiT;*
3. *Materiałów medialnych: Piotr Pacewicz, „Świrski ukarał TOK FM. 80 tys. zł za naruszenie godności Roszkowskiego, PiS i Żydów [DOKUMENTY]”, OKO.Press, 8 maja 2023, r.; Agnieszka Kublik, „KRRiT odpowiada na skargę «Wyborczej». Marsz 4 czerwca? To TVP go pokazała rzetelnie, Gazeta Wyborcza, 23 października 2023 r., „Nowe szczegóły skandalu TVP. Nie będzie kary za «przypadkowego przechodnia»”, Onet 26 października 2023 r.; „KRRiT nie nałoży kary na Radio Szczecin. Decyzja w sprawie syna posłanki Magdaleny Filiks”, Rzeczpospolita 19 stycznia 2024 r.; „Rok bez decyzji szefa KRRiT ws. «Siły kłamstwa» TVN. Kowalski: Nie można już nałożyć kary finansowej”, Wirtualne Media 19 stycznia 2024 r.; Maciej Kozielski, „Świrski znów uderza w Tok FM wysoką karą. «Świrski uważa się za jednoosobowy sąd» Press 25 stycznia 2024 r.; „Maciej Świrski znów ukarał TVN24. Za wulgaryzm sprzed 11 miesięcy” Wirtualne Media 10 kwietnia 2024 r.; „Pietrzak mówił o barakach Auschwitz dla migrantów. Świrski: Wolność słowa, miał prawo” Rzeczpospolita 15 kwietnia 2024 r.; „Skarbówka ściągnęła z TVN wysoką karę KRRiT za reportaż o Karolu Wojtyłe” Rzeczpospolita 17 kwietnia 2024 r., „TVN wygrał w sądzie z szefem KRRiT. Nie zapłaci za wpadkę reklamową w «Faktach»”, Wirtualne Media 18 kwietnia 2024 r.; „Jest decyzja szefa KRRiT w sprawie kary dla Radia ZET” TVN24 30 kwietnia 2024 r. na okoliczność nakładania kar w sposób arbitralny i jednoosobowy przez Przewodniczącego KRRiT oraz ich egzekwowanie przed uprawomocnieniem się właściwych decyzji.*

Ad 3 Zarzuty związane z brakiem realizacji wymaganych badań statystycznych

Zgodnie z art. 18 ustawy o statystyce publicznej, Rada Ministrów określa corocznie w drodze rozporządzenia program badań statystycznych statystyki publicznej. Choć co do zasady badania statystyki publicznej prowadzi Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, to na wniosek Rady Statystyki, Rada Ministrów może w programie badań statystycznych ustalić, że badanie statystyczne będzie prowadzone m.in. przez inny wskazany naczelny lub centralny organ administracji państwowej, o ile badanie wymaga wiedzy specjalistycznej, którą dysponuje ten organ, albo jeżeli jest on w posiadaniu danych zgromadzonych w innym celu (art. 20 ust. 2).

Na organie takim spoczywają wówczas szczegółowe obowiązki określone w ust. 3, m.in. kierowanie się zasadami niezależności zawodowej, bezstronności i rzetelności zgodnie z europejskim kodeksem praktyk statystycznych (odesłanie do art. 25a).

W Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 października w sprawie badań statystyki publicznej na rok 2023⁶⁰ ustalono program badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023, który nałożył na Przewodniczącego KRRiT obowiązek prowadzenia badania 1.43.19(118) odbioru sygnału stacji telewizyjnych w Polsce na podstawie ścieżki zwrotnej (*Return Path Data*; dalej jako: RPD). Tożsame badanie zostało ponownie ujęte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2024⁶¹ tym razem pod symbolem 1.43.19(122). Badanie ma charakter cykliczny. Zgodnie z programem badań, wynikowe informacje statystyczne powinny być udostępniane w formie publikacji internetowej pod tytułem „Badanie odbioru programów telewizyjnych w Polsce” publikowanej na stronach internetowych KRRiT za każdy kwartał roku w ostatnim dniu roboczym miesiąca następującego po danym kwartale.

Maciej Świrski, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie zrealizował badania. Na stronie internetowej KRRiT opublikowane zostały cztery kwartalne raporty za rok 2023 r. oraz jeden raport roczny za rok 2023 r., jednak nie wspominają one o RPD jako źródle danych, przywołuje się w nich jedynie panel telemetryczny Nielsena i tzw. badanie założycielskie. Raport za pierwszy kwartał 2024 r. nie został zamieszczony na stronie KRRiT w chwili złożenia niniejszego wniosku, mimo że powinno było to nastąpić w dniu 30 kwietnia 2024 r. Należy uznać, że przeprowadzone do tej pory badania nie zostały zrealizowane metodą RPD, a stanowią one zaledwie opracowanie badań realizowanych komercyjnie przez AGB Nielsen Media Research. Ponadto na bazie dostępnych informacji można powziąć wątpliwość co do tego, czy KRRiT ma na chwilę obecną dostęp do infrastruktury niezbędnej do przeprowadzenia danych z użyciem metody RPD.⁶²

---

60 Dz. U. z 2022 r. poz. 2453.

61 Dz. U. z 2023 r. poz. 2747.

62 Zob. KRRiT, *Projekt Telemetria Polska: O Projekcie*, dostęp: <<https://www.gov.pl/web/krrit/o-projekcie>>, 4 maja 2024 r. Istotną rolę w przygotowaniu takiej infrastruktury miał odgrywać Krajowy Instytut Mediów (instytucję gospodarki budżetowej powołanej przez Przewodniczącego KRRiT jako instytucja gospodarki budżetowej) w związku z uruchomieniem projektu Telemetria Polska (Zob. KRRiT, *Projekt Telemetria Polska: O Projekcie*, dostęp: <<https://www.gov.pl/web/krrit/o-projekcie>>, 4 maja 2024 r). Chociaż Krajowy Instytut Mediów organizował w 2021 r. przetarg na zbudowanie systemu prowadzenia i obróbki badań, który miał wykorzystywać RPD, w organizowanych w późniejszych latach przetargach na prowadzenie kolejnych edycji tzw. badania założycielskiego brak jest dalszych zamówień związanych z RPD. W 2021 KRRiT zleciła NASKowi przygotowanie i wdrożenie infrastruktury umożliwiającej pozyskiwanie i przetwarzanie danych RPD, jednak brak jest informacji na temat kontynuacji projektu po przeprowadzeniu pilotażu.

Badanie finansowane jest z budżetu KRRiT. Jego koszt został wskazany w OSR dla programu badań statystyki publicznej na rok 2023 jako 4 951 586 zł, natomiast dla programu na rok 2024 – 7 358 971 zł. Środki finansowe na cel zrealizowania badania zostały przez KRRiT przekazane, wydatkowane są jednak niezgodnie z celami określonymi w programie badań statystycznych, tj. na nabywanie wyników badań od ABG Nielsen Media Research. Oczywistym jest, że organy władzy publicznej nie mogą dowolnie zmieniać przeznaczenia wydatkowania środków publicznych. Znajduje to odzwierciedlenie w konstytucyjnej zasadzie legalizmu (art. 7), jak również w art. 44 ustawy o finansach publicznych, który formułuje „ogólną zasadę gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych, wyrażającą konieczność kontroli zgodności celów i wysokości wydatków z odpowiednim planem finansowym (planowy charakter wydatków publicznych)”.⁶³

Prawdą jest, że to rozporządzenie wskazało Przewodniczącego KRRiT jako podmiot odpowiedzialny za przeprowadzenie badania, a naruszenia przepisów rozporządzenia same w sobie nie mieszczą się w zakresie odpowiedzialności konstytucyjnej. Należy jednak uznać, że nałożenie na Macieja Świrskiego zadań w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 oraz 2024 sprawiło, że znalazł się on w zakresie zastosowania przepisów ustawy o statystyce publicznej. Skoro ustawa nakłada wymienione w art. 20 ust. 3 obowiązki związane z prowadzeniem badań na wskazany przez Radę Ministrów naczelny lub centralny organ administracji państwowej, tym samym formułując pewne bardziej szczegółowe standardy np. co do sposobu prowadzenia badań, to nielogicznym byłoby przyjęcie, że jeżeli wskazanie już nastąpiło, ustawa pozostawia temu organowi swobodę, czy badania realizować, czy też nie. Należy uznać, że od momentu takiego wskazania na danym organie również będą spoczywać obowiązki związane z realizacją celów ustawy w zakresie prowadzenia badań statystycznych, które są rzetelne, obiektywne, profesjonalne i niezależne. Postępowanie Przewodniczącego KRRiT, który zaniechał realizacji badań z wykorzystaniem wymaganej metody RPD, można ocenić jako w najwyższym stopniu nierzetelne. Tym samym uzasadnione jest stwierdzenie, że naruszył on 20 ust. 3 w związku z art. 18 i art. 20 ust. 2 ustawy o statystyce publicznej. Co więcej, niezastosowanie się do nałożonego na niego obowiązku realizacji badania każe stwierdzić, że dopuścił się naruszenia art. 7 Konstytucji RP (zasada praworządności).

---

⁶³ Zob. E. Kowalczyk [w:] A. Mikos-Sitek, *Ustawa o finansach publicznych. Komentarz*, Warszawa 2023, Art. 44.

Wnosimy o przeprowadzenie dowodów z:

1. *Raportów KRRiT*: Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w I kwartale 2023 r., Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w II kwartale 2023 r., Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w III kwartale 2023 r., Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w IV kwartale 2023 r., Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w 2023 roku oraz właściwego raportu za I kwartał 2024 r. (niepublikowany) na okoliczność sporządzenia ich bez wykorzystania metody RPD;
2. Przesłuchania Justyny Reisner (Departament Monitoringu KRRiT) na okoliczność niewykorzystania przy opracowaniu *Raportów KRRiT* wymienionych w pkt 1 metody RDP;
3. Przesłuchania Ewy Szejner, p.o. dyrektora Krajowego Instytutu Mediów, na okoliczność niewykorzystania przy opracowaniu *Raportów KRRiT* wymienionych w pkt 1 metody RDP i braku dostępności infrastruktury niezbędnej do realizacji badania z użyciem tej metody.

Konkluzja

Mając na względzie powyższe, jako wnioskodawcy uważamy, że Maciej Świrski jako członek KRRiT zajmujący stanowisko jej Przewodniczącego dopuścił się deliktów, o których mowa w art. 198 ust. 1 Konstytucji RP i dlatego wnosimy, jak we wstępie, o jego pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej przed Trybunałem Stanu.

Wykaz dowodów

I. Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: KPK)⁶⁴ w zw. z art. 6 ust. 5 ustawy o Trybunale Stanu wnosimy o wezwanie przed Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej następujących osób:

1. Macieja Świrskiego – członka KRRiT i Przewodniczącego KRRiT;
2. Agnieszkę Glapiak, Hannę Karp, Tadeusza Kowalskiego i Marzenę Paczuska – członków KRRiT;
3. Justyny Reisner – pracownicy Departamentu Monitoringu KRRiT;

---

64 T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37.

4. Ewy Szejner – p.o. dyrektora Krajowego Instytutu Mediów;
5. Daniela Gorgosza – likwidatora spółki Telewizja Polska S.A.;
6. Pawła Majchra – likwidatora spółki Polskie Radio S.A..

II. Jednocześnie na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 ustawy w zw. z art. 6 ust. 5 ustawy o Trybunale Stanu wnosimy o przeprowadzenie przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej następujących dowodów:

1. Uchwały KRRiT nr 194/2023 z dnia 13 września 2023 r. (załącznik nr 1);
2. Harmonogramu wypłat z dnia 18 października 2023 r.;
3. Uchwały KRRiT nr 8/2024 z dnia 10 stycznia 2024 r.;
4. Zmodyfikowanego harmonogramu terminów przekazywania w 2024 r. wpływów z opłat abonamentowych dla spółki Telewizja Polska S.Å. (pismo Macieja Świrskiego do TVP z dnia 8 lutego 2024 r. (DMP.91.7.2024));
5. Zmodyfikowanego harmonogramu terminów przekazywania w 2024 r. wpływów z opłat abonamentowych dla spółki Polskie Radio S.A. (pismo Macieja Świrskiego z dnia 8 lutego 2024 r., (DMP.91.8.2024));
6. Uchwały KRRiT nr 40/2024 z dnia 7 lutego 2024 r.;
7. Pism Macieja Świrskiego do Telewizji Polskiej S.A. z dnia 13 lutego 2024 r. (DMP.91.28.2024), 20 marca 2024 r. (DMP.91.51.2024) i 16 kwietnia 2024 r. (DMP.91.74.2024) w sprawie przekazania środków z opłat abonamentowych do depozytu sądowego;
8. Wezwania do przekazania należnych wpływów z opłat abonamentowych skierowane do Macieja Świrskiego przez Daniela Gorgosza z dnia 24 stycznia 2024 r.; przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 5 lutego 2024 r. i ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty skierowanego z dnia 9 kwietnia 2024 r. (TVP/BSK-LS/072-26/2024(131));
9. Pism Macieja Świrskiego do Polskiego Radia S.A. z dnia 13 lutego 2024 r. (DMP.91.29.2024), 20 marca (DMP.91.52.2024) i 16 kwietnia 2024 r. (DMP.91.75.2024);
10. Ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty skierowanego przez Pawła Majchra do Macieja Świrskiego z dnia 12 kwietnia 2024 r. (LPM-826/2024);
11. Pisma Macieja Świrskiego do Telewizji Polskiej S.A z 12 lutego 2024 r. (DMP.91.2.3.2024);

12. Pism Macieja Świrskiego do spółek mediów publicznych: z 19 stycznia 2024 r. (DMP.91.2.2024), 22 stycznia 2024 r. (DMP.91.2.1.2024), 23 stycznia 2024 r. (DMP.071.10.2024), 8 lutego 2024 r. (DMP.071.13.2024), 8 lutego 2024 r. (DMP.071.14.2024), 12 lutego 2024 r. (DMP.91.6.26.2024), 14 lutego 2024 r. (DMP.91.47.2024), 22 lutego 2024 r. (DMP.316.4.2024), 5 kwietnia 2024 r. (DMP.91.71.2024), 12 kwietnia 2024 r. (DMP.316.5.2024), 18 kwietnia 2024 r. (DMP.316.6.2024);
13. Pism Daniela Gorgosza do Macieja Świrskiego: z 13 lutego 2024 r., 22 lutego 2024 r. (TVP-BSK-LS/072-32/2024(340)), 7 marca 2024 r., 15 kwietnia 2024 r. (TVP/BSK-LS/072-40/2024), 23 kwietnia 2024 r. (TVP/BSK-LS/072-57/2024(148));
14. Pism Pawła Majchra do Macieja Świrskiego: z 5 lutego 2024 r. (LPM-301/2024), 12 lutego 2024 r. (LPM-352/2024 i LPM-353/2024), 15 lutego 2024 r. (LPM-371/2024), 19 lutego 2024 r. (LPM-391/2024), 23 lutego 2024 r. (LPM-468/2024), 15 kwietnia 2024 r. (LPM-827/2024) i 23 kwietnia 2024 r. (LPM-936/2024);
15. Protokołów z posiedzeń KRRiT z okresu od 10 października 2022 r. do 6 kwietnia 2024 r.;
16. Raportów KRRiT: *Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w I kwartale 2023 r.*, *Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w II kwartale 2023 r.*, *Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w III kwartale 2023 r.*, *Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w IV kwartale 2023 r.*, *Informacja o widowni telewizyjnej w Polsce w 2023 roku* oraz właściwego raportu za I kwartał 2024 r. (niepublikowany);
17. Materiałów medialnych: Kamila Ceran, „Czy KRRiT szuka pretekstu do nieodnowienia koncesji Radia TOK FM? Oświadczenie redaktor naczelnej”, *TOK FM* 8 maja 2023 r.; Piotr Pacewicz, „Świrski ukarał TOK FM. 80 tys. zł za naruszenie godności Roszkowskiego, PiS i Żydów [DOKUMENTY]”, *OKO.Press* 8 maja 2023 r.; Wywiad Polityczny, rozmowa Karoliny Lewickiej z prof. Tadeuszem Kowalskim, „Nieprawda, że wszystkie podmioty są traktowane tak samo przez KRRiT”, *TOK FM* 14 czerwca 2023 r.; Agnieszka Kublik, „KRRiT odpowiada na skargę «Wyborczej». Marsz 4 czerwca? To TVP go pokazała rzetelnie”, *Gazeta Wyborcza* 23 października 2023 r.; „Nowe szczegóły skandalu TVP. Nie będzie kary za «przypadkowego przechodnia»”, *Onet* 26 października 2023 r.; „Jest decyzja w sprawie koncesji dla TVN. Stacja czekała blisko rok”, *Rzeczpospolita* 9 listopada 2023 r.; Michał Niedbalski, „Rafał Wójcik, „TVN z koncesją. Uchwała KRRiT przeszła jednogłośnie” *Gazeta Wyborcza* 9 listopada 2023 r.; „KRRiT przedłuża koncesję naziemną TVN. «Pięć głosów za»

Wirtualne Media 10 listopada 2023 r.; „KRRiT nie nałoży kary na Radio Szczecin. Decyzja w sprawie syna posłanki Magdaleny Filiks”, *Rzeczpospolita* 19 stycznia 2024 r.; „Rok bez decyzji szefa KRRiT ws. «Siły kłamstwa» TVN. Kowalski: Nie można już nałożyć kary finansowej”, *Wirtualne Media* 19 stycznia 2024 r., Maciej Kozielski, „Świrski znów uderza w Tok FM wysoką karą. «Świrski uważa się za jednoosobowy sąd»”, *Press* 25 stycznia 2024 r.; „KRRiT nie przedłużyła koncesji TVN Style. Wykryła odchylenia od norm programowych”, *Press* 22 lutego 2024 r.; Agnieszka Kublik, „Sąd nie zgadza się na depozyt. Świrski chciał w nim zamrozić pieniądze dla mediów”, *Gazeta Wyborcza* 1 marca 2024 r.; „Maciej Świrski znów ukarał TVN24. Za wulgaryzm sprzed 11 miesięcy”, *Wirtualne Media* 10 kwietnia 2024 r.; „Pietrzak mówił o barakach Auschwitz dla migrantów. Świrski: Wolność słowa, miał prawo”, *Rzeczpospolita* 15 kwietnia 2024 r.; „Skarbowka ściągnęła z TVN wysoką karę KRRiT za reportaż o Karolu Wojtyłe”, *Rzeczpospolita* 17 kwietnia 2024 r.; „TVN wygrał w sądzie z szefem KRRiT. Nie zapłaci za wpadkę reklamową w «Faktach»”, *Wirtualne Media* 18 kwietnia 2024 r.; „Jest decyzja szefa KRRiT w sprawie kary dla Radia ZET”, *TVN24* 30 kwietnia 2024 r.; „Sądowa porażka szefa KRRiT ws. wstrzymania wypłat z abonamentu RTV”, *Rzeczpospolita* 5 maja 2024 r.

- wnosząc jednocześnie o zwrócenie się przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o przedstawienie dokumentów wskazanych w pkt 1-16.

III. Na podstawie art. 333 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: KPK)⁶⁵ w zw. z art. 6 ust. 5 ustawy o Trybunale Stanu załączamy listę z adresami osób, o których wezwanie przed Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej wnosimy.

Osoby podpisane pod wnioskiem:

---

⁶⁵ T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37.